

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto skupaj naprej . . . K 20—
pol leta 12—
četrt leta 6-50
na mesec 2-80

za Nemčijo:

celo leto naprej K 20—
za Ameriko in vse druge države . . .
celo leto naprej K 25—

Vprašanjem glede inzeratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali menika.
Upravištvu (spodaj, dvorčiča levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 33.

Kuhinja vsakega doma svojo kuhinjsko opremo in posuhalo.

Inzerati veljajo: petdnevna peti vrsta za enkrat po 20 vin, za dvakrat po 18 vin, za trikrat ali večkrat po 16 vin. Parle in zahvala vrsta 25 vin.
Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih inzeratih po dogovoru.
Upravištvu naj se priložijo naročnine, reklamacije, inzerati l. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na plačena naročila brez letodolne vplačila naročnine se ne ostra.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 33.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani:

na dom dostavljen:

celo leto naprej K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnishvu prejeman:

celo leto naprej K 27—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Naše uradno poročilo.

Dunaj, 20. decembra. (Kor. ur.)
Uradno se razglasi:

VZHODNO BOJIŠČE.

Proti našim pozicijam v odseku Mesticanesti so obnovili Rusi včeraj svoje silne napade, ki smo jih z največjimi izgubami za sovražnika zavržili.

Na vseh drugih frontah se ni pri-
petilo nič bistvenega.

ITALIJANSKO IN JUGOVZHODNO BOJIŠČE.

Položaj je neizpremenjen.

Namestnik načelnika generalnega
štaba pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo.

Berolin, 20. decembra. (Kor. ur.)
Wolfvov urad poroča:
Veliki glavni stan:

ZAPADNO BOJIŠČE.

Ob Sommi, ob Aisni in v Cham-
pagni ter na vzhodnem bregu Mose
samo v posameznih odsekih izme-
noma močen artiljerijski ogenj in de-
lovanje patrol.

VZHODNO BOJIŠČE.

Fronta generalfeldmar-
šala princa Leopolda Ba-
varskega.

Ničesar bistvenega.

Fronta generalobersta
nadvojvode Jožefa.

V gorah na vzhodnem bregu
Zlate Bistrice se je ponesrečilo več
napadov ruskih bataljonov.

Armada skupina general-
feldmaršala von Macken-
sena.

Ničesar novega.

MAKEDONSKO BOJIŠČE.

Artiljerijsko delovanje je bilo tu
in tam živahnije.

Prvi generalni kvartirni mojster
v. Ludendorff.

Clam-Martinic ministrski predsednik.

Spitzmüller je odložil svoj mandat. — Novo
ministrstvo že sestavljeno.

Dunaj, 21. decembra (Koresp. urad). Z ozirom na celo-
kupni politični položaj je dr. von Spitzmüller položil mandat
da sestavi novo ministrstvo zopet v cesarjeve roke nazaj.

Kakor je Kor. urad izvedel je dobil nato poljedelski
minister grof Clam-Martinic nalog, da sestavi novi kabinet,
ter je že podal cesarju primerne tozadevne predloge.

Novo ministrstvo.

Novo ministrstvo je sestavljeno
tako - le:

Ministrski predsednik in polje-
delski minister: grof Clam - Mar-
tinic;

notranje ministrstvo: baron
Handel;

finančni minister dr. pl. Spitz-
müller;

justično ministrstvo: baron
Schenk;

trgovinsko ministrstvo: dr.
Urban;

nemški minister - krajan: dr.
Baernreither;

delavsko ministrstvo: baron
Trnka;

naučno ministrstvo: bar. Hus-
sarek;

železniško ministrstvo: baron
Forster;

domobranksko ministrstvo: baron
Georgi;

gališko ministrstvo: dr. pl. Bo-
brzynski.

Imenovanje nove vlade.

Vlado je prevzelo novo minist-
stvo. Imenovanje tega ministrstva je
za celo državo veliko presenečenje.
V trenutku, ko se je krona postavila
na ustavno stališče in naročila
ustanovitve ministrstva, ki bo iz-
vedlo potrebne reforme in sporazum-
ljenju z vsemi narodi in s sodelova-
njem parlamenta, je bilo že odločeno,
da ne more biti imenovano minist-
stvo, ki misli uporabiti § 14. za uve-
ljavljenje državnih uredb globo-
kosežnega pomena. To je skoro go-
tovo vzrok, da je dr. von Spitzmüller

odložil misljo ustanoviti novo vlado
in da je bila poverjena ta naloga gro-
fu Clam - Martinicu.

Na čelu novega ministrstva
stoji konservativni češki veleposest-
nik in eden poglavitnih predstavite-
ljev češkega zgodovinskega plem-
stva grof Clam - Martinic. Bil je že
v kratkem Körberjevem kabinetu po-
ljedelski minister, znan pa že od prej
kot predstavitelj idej, katere zastopa
češko veleposestvo, zlasti idejo veli-
ke in močne Avstrije, v kateri so vsi
narodi ravnopravni.

Ministrski predsednik grof Clam-
Martinic je izrazita politična indivi-
dualnost, a tudi poleg njega sede v
novem ministrstvu jako določni zna-
čaji. Zlasti so to finančni minister dr.
Spitzmüller železniški minister For-
ster, trgovinski minister dr. Urban
in justični minister Schenk. Poleg
teh je po dolgih letih zopet imenovan
nemški minister - krajan dr. Baer-
nreither. O političnih težnjah in
idealih teh ministrov ni nobenega
dvoma in zato se nam dozdeva, da je
novo ministrstvo sestavljeno na pod-
lagi popolnoma konkretnega dogovo-
ra, da je sad kompromisa glede vseh
važnih vprašani, ki jih je treba rešiti
v bližnji prihodnosti.

Najbližje naloge novega kabineta.

Z Dunaja poročajo: Kabinet gro-
fa Clam - Martinica bo pred novim
letom uzakonil s § 14. budgetni pro-
vizorij za prvo polovico l. 1917., v
ostalem pa bo pripravil vsa druga
vprašanja za parlamentarno
rešitev. Ali bo ministrstvo pred se-
stankom državnega zbora uveljavilo

novi državnozbornski poslovnik na-
redbenim potom, ali se bo zadovolji-
lo s tem, da se stranke sporazumejo
glede tega poslovnika ter ga takoj v
prvih sejah državnega zbora tudi
formalno odobre, je še negotovo.
Glede nagodbe z Ogrsko je razvideti
že iz sestave novega kabineta, da bo
v bistvu prevzel Stürgkhov elabo-
rat, zatrjuje se pa, da hoče rešiti
grof Clam - Martinic tudi to vpraša-
nje v državnem zboru.

Predzgodovina notranjepolitičnega obrata.

Že zadnje dni je postajalo jasno,
da se ima designirani ministr. pred-
sednik dr. von Spitzmüller h-
riti pri sestavi kabineta z velikimi
težkočami. Program, ki si ga je stavil
in ki so mu ga drugi s tako zmago-
vitimi gestami imputirali, je bil pre-
težko breme: dr. von Spitzmüller ni
mogel najti mož, ki bi bili voljni pre-
vzeti odgovornost pred avstrijskimi
narodi in pred cesarjem.

Pokazalo se je nadalje, da cesar
nikakor ne želi vladati v smislu onih,
ki v dneh politične krize niso mogli
dovolj prehladiti nasilnosti kot
vrhovnega vladarskega
principa. Cesar Karel je odločno
odklonil neustavnost ter je pokazal
pravo pot vsake reforme naših no-
tranjepolitičnih razmer: parla-
mentarno pot.

S tem je bila situacija na mah
drugačna. Naloga novega kabineta
je postala obsežnejša, težavnejša,
večja. Pretežka za rame uradniškega
ministrstva. Zato je dr. v. Spitz-
müller odložil in grof Clam - Martinic
je prevzel sestavo novega minist-
stva, ki je poklicano, da poskusi rešiti
ves obseg avstrijskih vprašanj ter
opravi temeljna dela za novo Av-
strijo. Volja mladega cesar-
ja je, izvesti to novo na-
redbo samo v soglasju in ob
sodelovanju s svojimi na-
rodi. To se pravi, ob popol-
nem sodelovanju ustavne
korporacije, namreč parla-
menta.

Grof Clam - Martinic se je obr-
nil na dr. Urbana, da vstopi v
novi kabinet. Dr. Urban je član nem-
škega »Nationalverbanda«, ki je v
sporazumu s krščanskimi socialisti
odobril vstop dr. Urbana v kabinet,
ker smatrajo nemške stranke za po-
trebno, da so zastopane v minist-

stvu, ki je poklicano, da razreši dale-
kosežne naloge. Takisto je vzel »Na-
tionalverband« na znanje, da je vsto-
pil v kabinet član gosposke zbornice
dr. Bärnreither. »Nationalver-
band« je izrekel dr. Urbanu zaupnico
ter mu obljubil svojo podporo.

Kaj je pričakovati od novega kabineta?

Okočnosti, v katerih se je izvršil
najnovejši preobrat v naši notranji
politiki, ne pripuščajo končne sodbe
o novem kabinetu.

Novo ministrstvo ima v marsi-
katerem oziru poseben značaj. Mini-
strski predsednik je sicer po rodu
Čeh, toda on je član visoke aristo-
kracije, katere politika ni v trajnem
stiku s težnjami in zahtevami nara-
da. Na drugi strani pa so v kabinetu
zastopani Nemci z dvema odličnima,
četudi zmernejšima meščanskimi
politikoma, dr. Urbanom in
dr. Bärnreitherjem; med mi-
nistri - uradniki se nahajajo energič-
ni reprezentanti nemške narodnosti,
predvsem baron Forster, dr. von
Spitzmüller in baron Handel.
Slednji je tudi znan kot avtor grof
Stürgkhovih reformnih načrtov gle-
de uvedbe nemškega notranjega je-
zika ter razdelitve Češke. Neopaženo
ne sme tudi ostati, da se je grofu
Clam - Martinicu v tako kratkem
času posrečilo, pridobiti nemški »Na-
tionalverband«, da je odobril vstop
enega svojih vodilnih mož v minist-
stvo. Ta dejstva nalagajo vsem slo-
vanskim politikom primerno re-
zervo.

Toda, ako je res, da se je po-
stavila nova vlada odločno na strogo
ustavno stališče, ako grof Clam-
Martinic in njegovi ministri odklanja-
jo vsako protizakonito nasilnost, po-
tem smemo biti z nepričakovanim
obratom zadovoljni. Uničenje oktro-
ističnih načrtov je sicer le negativen
političen uspeh, na ustavnih in parla-
mentarnih podlagi pa bodo mogle slo-
vanske stranke, ako se bodo zaveda-
le velikega časa, stremeti tudi za po-
zitivnimi cilji. Vsekakor se namera-
vane reforme ne bodo mogle izvršiti
brez njih in proti njim. Sedaj bi bil
čas, da se vse nenemške stranke v
parlamentu dogovore za enoten na-
stop napram vsem vprašanjem, ki se
tiječe vseh nemških narodov v
monarhiji.

LISTEK.

Zopet doma.

Luigi Calco.

Proti koncu leta 1916 sem imel
v prijaznem Trstu službeno opravilo
in srečo, kajti svoje opravilo sem
opravi prav hitro in dobro. Časa
sem imel torej dovolj in tudi volje,
da se pred odhodom malo razve-
drim. Predno sem se odločil za kraj
razvedrila, kolovratil sem po mestu
okrog in študiral poštena stara ulična
imena, ki so nadomestila razna ire-
dentistična.

Ko korakam tako po vodotočni
ulici, opazim naenkrat pred seboj
moško osebo, ki se mi je zdela zna-
na. Ker pa človek v večjem mestu
često vidi obraze, ki se mu zde zna-
ni, pa so last popolnoma tujih ljudi,
sem hotel mirno mimo njega.

Toda slučaj je ukrenil drugače.
Iz nekega okna v tretjem nad-
stropju pokaže se razmršena glava,
iskri pogledi švigajo po ulici, prika-
že se roka z umivalno posodo in
»pljusk« vlije se na ulico ploha pri
vedrem modrem nebu.

Moj neznan znanec nahajal se
je skoro popolnoma v smeri nena-
ravne nebeške prikazni in postal

vsled tega tudi v obilni meri deležen
mokrega blagoslova od zgoraj.

Iz njegovih mukotrpnih prs
bruhnilo so kakor vulkaničen izbruh
na dan tedaj nepokvarjene besede
kot: »Prokleti hudič, tržaške pac-
ke . . .« in po teh pristnih slovenskih
izrazih sem spoznal, da je moj ne-
znani znanec res moj prijatelj iz mladi-
h let, z eno besedo Fran Bogataj, s
katerim se nisva videla najmanj de-
set let in ki je že dolgo, dolgo časa
pomagal v Trstu ljudem z medijinsko
znanostjo v nebesa.

Se je žugal proti izginoli glavi in
praznemu oknu v tretjem nadstropju,
si stresal tekočino raz svoja ramena
in v svojo krepko slovensčino že
vpletal podobne izraze iz blagodne-
če italijanščine, ko ga prijateljsko po-
tipljem po rami in sokolsko pozdra-
vim z glasnim: »Na zdar!«

Omahnila mu je žugajoča roka,
usahnil za hip dar njegove zgovornos-
ti in njegove razljučene oči so se
obrnile proti meni.

Tedaj pa je bil pozabljen nena-
ročni dar z nebes, dvoje krepkih
slovenskih pesti se je sprijelo in dvo-
je slovenskih vedno žejnih grl se je
skoro na to močilo pri pristni črni
kapljici v pošten gostilni, ki je še
pred letom 1915 kazala s svojim slo-
venskim napisom tudi na zunaj svoje
slovensko lice.

Ko sva si nekoliko namočila svo-
ja grla, vprašal sem svojega prijate-
lja, zakaj ga ni nič v Ljubljano in do-
mov. Prijatelj Bogataj se je na-
mrdnil obraz in poznalo se mu je, da
mu vprašanje kar nič ni po volji. Na
to je globoko zavzdihnil, gotovo v
mislih na poprejšnji blagoslov že
enkrat pošteno zaklel in začel privo-
devovati:

Saj še niso minula tri leta, ko
sem bil doma — prvič po dolgih de-
setih letih. Sklenil sem pa, da me se-
daj ne bo najmanj dvajset let več do-
mov. Da imam prav, mi boš gotovo
pritrtil.

Ko sem si na Dunaju po dolgih
letih priboril licenco zdraviti nebol-
ne ljudi in nezdramim pomagati v
prerani grob, sem vpoštevajoč, da je
naša bodočnost ob in na morju, zasid-
ral svojo življensko ladjico ob sil-
njem jadranskem morju in v največ-
jem slovenskem mestu, to je v Tr-
stu.

Usoda mi ni bila sovražna. V
mojo ordinacijsko sobo so skoro za-
čeli prihajati zdravi in bolni ljudje,
klicati so me začeli na dom in po par
letih se mi je že tako dobro godilo,
da sem se oženil. V zakon mi je bog
naklonil pridno in čvrsto Kraševko.
Prav srečno živim z njo. Saj je tudi
pametna, ker mi pušča vedno pred-
zadnjo besedo.

Tako so mi mirno tekla moja le-
ta. Mej tem so se pa množili moji do-
hodki in moji potomci, umrli pa do-
ma moji stariši.

Pred tremi leti smo imeli selitev.
Da se izognem selitvi, sem sklenil, da
obiščem mej tem svoj rodni kraj, ki
je po širni naši domovini splošno
znan, da pretvarja dosledno samo-
glasnik a v e, e v i in u v o. Svoj sklep
sem naznanil svojega življenja boljši
polovici. Prepričan sem bil, da me
spremi. Toda zgodilo se je ravno na-
sprotno. Odklonila je svoje spre-
stvo in povabila rajši svojo mater k
sebi v Trst, da ji pomaga pri selitvi,
ki se je imela izvršiti mej mojo od-
sotnostjo.

Tako je bilo obema ustreženo.
Vsedel sem se torej v naglič in
se popeljal preko kršnega Krasa, za-
vedne Notranjske in bele Ljubljane
v oni lepi kraj, kjer mi je tekla svoje
dni zibelka. V hlapcu sem si slikal v
živih barvah vse tiste kraje in me-
sta, kjer sem kot otrok preživel ona
prva leta svojega življenja, ki hitro
so minula, kakor pravi naš pesnik
prvak.

Ker mi je to slikanje silno kraj-
šalo potovanje, bil sem hitro v naši
beli prestolnici, prestopil v drug vlak
in skoro dospel na kraj svojega poto-
vanja. Vsedel sem se pred postajo v
voz, priporočil bogu svojega rojstva

kosti in odrdral proti svoji najžji do-
movini.

Na glavnem trgu sem prešel
svoje prerahljane kosti, odpravil
vozniku svoj davek in krenil proti bi-
ši svojega edinega sorodnika, svoje-
ga dobrega strica Blaža. Moj stric je
kot star samec živel na onem delu
mojega rodnege mesta, kjer se neha-
jo meščani in prično tržani. Ko sem
vstopil v hišo, mi je njegova oskrbnja-
ca na moje vprašanje po gospodarju
pojasnila, da si je šel privezat dušo
na glavni trg v hišo, ki slovi po svo-
jem kislem hišnem priimku, sladkem
vinu in izvrstnih kračah.

Stopim torej za njim.
Gostilna je bila polna domači-
nov, posestnikov in obrtnikov, starih
in dobrih gostov. Vendar pa mojega
strica ni bilo med njimi.

Ker sem pa čutil sušo v grlu in
praznoto v želodcu, sem sedel k
stranski mizi in hišni gospodinji, ki je
bila stara šele nekaj čez 90 let, naro-
čil primerna zdravila za grlo in že-
lodec.

Drugi gostje so me, kot je to obi-
čajno v mojem rodnem kraju, zve-
davo gledali in glasno ugibali, kdo
sem in kaj iščem v njihovem kraju.
Moja moška brada bila je pač kriva,
da me niso takoj spoznali.

(Konec prihodnj.)

Novi ministrski predsednik.

Novi ministrski predsednik Henrik Clam - Martinic je rojen leta 1863. kot potomec stare češke plemenitaške rodbine, ki je igrala v češki zgodovini, starejši in novejši, opetovano veliko vlogo. Od mladih let je bil grof Clam - Martinic prijatelj pokojnega nadvojvode Franca Ferdinanda, katerega je spremljal na potovanju okoli sveta in kateremu je bil zaupnik v vseh političnih zadevah. Leta 1894. je bil grof Clam - Martinic izvoljen kot zastopnik konservativnega plemstva v češki deželni zbor; leta 1902. je postal član gosposke zbornice, kjer je igral v stranki desnice odlično vlogo. Po odstopu kneza Thuna je bil izvoljen grof Clam - Martinic za načelnika stranke desnice. Novi ministrski predsednik je od nekdaj odlično sodeloval pri češko - nemških pravnih pogajanjih ter je nastopal tudi v delegacijah. V zadnjem času se je mnogo trudil za obnovo parlamentarnega življenja. Ob izbruhu vojne je opravljal grof Clam - Martinic vojaško službo kot konjeniški ritmojster, dne 31. oktobra je vstopil kot poljedelski minister v Körberjev kabinet.

Tegovinski minister dr. Urban.

Druga najizrazitejša politična osebnost v novem kabinetu je minister dr. Urban, ki je 60 let star. Dr. Urban je po poklicu tovarnar, po političnem prepričanju nemški liberal. Na Češkem, kjer je doma, se je že v mladih letih udeleževal političnega življenja, kmalu je bil izvoljen za deželnega poslanca (postal je leta 1908. tudi namestnik češkega deželnega najvišjega maršala) in je že dolga leta državni poslanec. Na Češkem je dr. Urban eden izmed glavnih posredovalcev pri češko - nemških pogajanjih, v parlamentu se je odlikoval zlasti kot finančni strokovnjak. Po prepričanju odločen Nemeč, v formi koncilijant je dr. Urban gotovo eden najboljših talentov, ki jih imajo avstrijski Nemci. Rodbina je v ostalem češkega porekla.

Češki konservativni veleposelniki in grof Clam - Martinic.

Listi poročajo: V seji konservativnega veleposelstva je sedanjí ministrski predsednik grof Clam - Martinic dne 10. decembra predlagal, naj izreče veleposelstvo s posebno resolucijo, da nima stranka nobenih stikov in ne mara lmeti v prihodnosti nobene zveze z onimi češkimi politikí, ki so delali notranji in zunanji sigurnosti monarhije nevarno politiko in so hudo oškodovali ugled Avstrije v inozemstvu. S temi politikí je treba pretrgati vse stike in ne sme biti med njimi in konservativnimi veleposelniki v prihodnosti nič skupnega več. Ta predlog je bil z majhno večino odklonjen, nakar so knez Alfred Windischgrätz, grof Henrik Clam - Martinic in nekateri drugi člani izstopili iz stranke in ta izstop naznanili drugim skupinam gosposke zbornice ter je sporočili tudi na najvišje mesto. Konservativno veleposelstvo je izvolilo za svojega načelnika kneza dr. Friderika Schwarzenberga.

Čehi in politična kriza.

Na Dunaju se je vršila 19. t. m. seja načelstva »Češke Zveze«, v kateri se je razpravljalo o notranje-političnem položaju ter zlasti o razrešitvi važnih zadev neparlamentarnim putem. Načelstvo je sklenilo stopiti, čim bo kabinet sestavljen, v dotiko z novim ministrskim predsednikom, da se informira o njegovih namelih. Otvorilo se je tudi o delazmožnosti državnega zbora. »Český Svaz« meni, da bi se dali na podlagi dogovora vseh strank ustvariti predpogoji za uspešno zasedanje, zlasti ker obstaja že načrt novega poslovnika, kateremu so v pretekli sesiji pridružile vse stranke.

Dunajski župan in nagodba.

V seji dunajskega občinskega sveta dne 19. t. m. je župan dr. Weiskirchner med drugim rekel: Dr. pl. Spitzmüller danes še ni ministrski predsednik in vprašanje je še, če se mu posreči sestaviti ministrstvo. Ne bom govoril o njegovem programu, a to lahko rečem: če bi se dr. Spitzmüller osmelil uveljaviti s § 14. dolgotrajno, avstrijske interese zastopljajočo nagodbo, potem bo videl, da je dunajski občinski svet enoten v nasprotju. Zahtevamo na vsak način, da se nagodba parlamentarno reši. Dolgotrajni nagodbi bi mogli pritruditi samo, če ni kupljena s predragimi žrtvami. Če je res, da vsebuje nova med Stürghom in Tiszo dogovorjena nova nagodba povečano varstvo agrarcev, potem moramo kot zastopniki mesta Dunaja povedati, da se tako povečano agrarno varstvo ne sme zgoditi. Bilo bi hudodelstvo na prebivalstvu, če bi zvišali carine na žito, na živino in na meso. Ne damo se obsoditi na dogovor s tujimi strankami.

Nova bitka v Dobrudži.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 20. decembra. (Kor. u.) Wolffov urad poroča: V najsevernejšem delu Dobrudže se je sovražnik, ki se je umaknil do tja, zopet postavil boj.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

18. decembra. Rumunska fronta. V Dobrudži so zavezniške čete dospele do črte Babadagh-Ostrovo. Konjenica je dospela v mesto Babadagh. Rusi so med umikanjem zažgali vasi. V Babadaghu je sovražnik razdeljal poslopja, ki so imela tudi le nekaj pomena. Na vzhodnem Vlaškem napredujemo. Zavezniške čete so prekoračile reko Calmatuiul.

19. decembra. Rumunska fronta. V Dobrudži nadalje napredujemo. Prebivalstvo v Babadaghu je naše čete prisrčno sprejelo. Na vzhodnem Vlaškem potekajo operacije po načrtu.

Na romunski severni in centralni fronti se tudi v torek ni pripetilo ničesar pomembnega. Sovražnik se je umaknil na Seret, kamor so prispele znatna ruska ojačenja. Vojaški strokovnjaki sodijo, da je zbranih tam sedaj 6 do 7 ruskih armadnih zborov, ter računajo, da se bo sovražnik z vsoto silo in morda tudi z ofenzivnimi tendencami uprl.

V Dobrudži se je sovražnik umaknil v gorenji del pokrajine. Pričakovanje, da bo Dobrudžo popolnoma zapustil ter šel čez Donavo, se ni vresničilo. Sovražna armada se je marveč postavila, kakor nam poroča nemško večerno poročilo, k n o v i b i t k i. ki je za nadaljni potek dogodkov gotovo velikega pomena. Tu se bo odločilo, ali se odpre Mackenseni armadi tudi ruska Besarabija. Bojišče v severni Dobrudži je v ostalem sedaj v tesni zvezi s centralno romunsko fronto.

Z napetostjo smemo pričakovati nadaljnih poročil iz Romunije, kjer je pričela nova faza velikega boja za usodo te kraljevine.

Prodiranje v Besarabiji.

Iz Amsterdama poročajo: Armade centralnih držav stoje samo še 30 km od Besarabske južne meje ter se počasi približujejo predpolju Foksan. Rumunsko glavno taborišče se je prelozilo v Bacau. Severna Dobrudža je do črte pri Tulci izpraznjena. Petrogradski listi upajo, da bo že na ruskih tleh ležala obrambna črta Izmail-Reni nezavzetna.

V Jassy in druga mesta v Moldavi prihajajo neprestano ubežniki iz Vlaške. Prebivalstvo v Barladu se je potrojilo. Galac in Braila sta prenapolnjeni. Begunci so večidel meščani. Kmetje so ostali doma ter se kažejo precej ravnodušne napram sovražni invaziji.

Ogrožena Besarabija.

Basel, 20. decembra. Iz Petrograda poročajo: Ruska Besarabija in obala Črnega morja sta bili proglašeni za vojno ozemlje. Odesa velja od 1. januarja kot trdnjava. Lokalne civilne oblasti so bile razpuščene.

Rusko uradno poročilo.

16. decembra. Rumunska fronta. Sovražni sunek v dolini Oituz na meji Moldave smo zavrnili. Naše ladje so obstreljevale 13. decembra z uspehom pristanišče Balčik, da razdenejo mine, ki meljejo Bolgarom žito. Obrežne baterije so nas brez uspeha obstreljevale in nas je brez uspeha napadel neki podmorski čoln in več letal.

18. decembra. Rumunska fronta. V pokrajini jugozapadno od Ramnicul-Sarata pohodi izvidnih čet. V okolici kolodvora Filipești in v okolici vasi Batogul je izvršil sovražnik napad, zavrnili pa smo ga s svojim ognjem.

Makedonska fronta.

Berolin, 20. decembra. (Kor. u.) Wolffov urad poroča:

V loku Črne so se izjavili po silnem ognju pričetí sovražni napadi pred našimi pozicijami.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

18. decembra. Makedonska fronta. Od Prespanskega jezera do Vardarja slaboten sovražni artiljerijski ogenj, ki je bil v loku Črne močnejši. Na levem bregu Vardarja in v pokrajini ob Belašici slaboten obojestranski artiljerijski ogenj in boji patrolj v bližini Dojranskega jezera. Ob Strumi artiljerijski boji in delovanje patrolj.

19. decembra. Makedonska fronta. Od Prespanskega jezera do Strume slaboten sovražni artiljerijski ogenj. Ob Strumi obojestranski artiljerijski delovanje in boji patrolj. Ob obali Egejskega morja je oddala neka sovražna ladja 20 strelav na obal vzhodno od Kavala.

Francosko uradno poročilo.

16. decembra. Orijentska armada. S fronte zavezniških solunskih armad ni poročati o nobenem važnem dogodku.

17. decembra. Orijentska armada. Artiljerijski boj na raznih točkah fronte. V italijanskem odseku boji patrolj.

18. decembra. Orijentska armada. Trajna megla na makedonski fronti. Nobenega pomembnega dogodka.

Vojna z Italijo.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

18. decembra. Na trentinski fronti je razvijala sovražna artiljerija večje delovanje okoli Pashubija in na Asiški visoki planoti. Naša je ovirala običajno gibanje sovražnika v velikem Asticu. Na Krasu je zasedel eden naših oddelkov z napadom neki grič v pokrajini južno Hudega loga.

19. decembra. Na trentinski fronti običajne artiljerijske akcije, ki so bile intenzivnejše v zoni visokega Astica, kjer so naše baterije z učinkovitim ognjem presenetile neko korakajočo kolono. Na Juljski fronti artiljerijski dvoboj. Naša artiljerija je uničila sovražne postojanke na Kuku ob srednji Soči, poškovala kolodvor v Volčjadrugi jugovzhodno Gorice in je razpršila sovražne korakajoče čete na Krasu. Sovražni letalci so metali bombe na visoki Cordevoles in Aurenzo, kjer so zadeli en naš lazaret. Nekaj je ranjenih, škoda ni.

Smrt italijanskega vrhovnega poveljnika v Albaniji.

Lugano, 20. decembra. (Kor. u.) Današnji listi prinašajo poročilo o smrti linjskega poročnika grofa Morettija, ki je poginil istotako kakor vrhovni poveljnik italijanskega ekspedicijskega zbora v južni Albaniji, generalni poročnik Bandini, na potu v Italijo v Jadranskem morju po nesreči, ki je zadela ladjo, na kateri sta se vozila.

Frankobrod, 20. decembra. (Kor. urad.) »Frankfurter Ztg.« poroča: Neka ladja, katere identiteta še ni dognana, je zadela 13. decembra v Adriji na mino in se je potopila. Pri tem je utonil generalni poročnik Oreste Bandini, vrhovni poveljnik italijanske armade v Albaniji, kakor tudi obilo mornarjev.

Italijanski parlament.

Vojaki se protivijo li nazaj na fronto.

Curth, 18. decembra. (Kor. ur.) Zakladni minister Carrano je v večerajnji seji živahno protestiral proti izvajanjem socialističnega poslance Beltramija, ki je med drugim trdil, da se vojaki protivijo, iti z dopusta nazaj na fronto. Minister pa je objel in poljubil poslanca Perrona, ki je poveljeval imenom milanskih vojnih industrijalcev vojno in nadaljne priprave za vojno.

Iz Turatijevega govora k mirovni ponudbi.

Curth, 19. decembra. (Kor. ur.) Iz Turatijevega govora v italijanski poslanski zbornici k mirovni ponudbi posnemamo še to - le:

Mirovni predlog osrednjih držav, je rekel Turati, je vražje spreten udarec. Dočim četverozeveza, zlasti Italija, računa na izčrpanje sovražnika, vé sovražnik prav dobro, kljub cenzuri, kateri dogodki naznanjajo nase izčrpanje. Vlada, ki bi hotela sedaj odkloniti razpravo o miru, bi zakrivila veleizdajo. Združene vlade, zlasti Briand, niso bile tako obzirne kakor Sonnino, ali jaz poznam osebo Brianda in pozna ga tudi minister Bissolati iz onih časov, ko je hodil Briand na mednarodne socialistične kongrese, da je grozil z generalnimi štrajki proti vojni in s sabotažo bojujočim se armadam. Vemo, da je Briand impulzivni človek in da lahko menja svoje nazore, kakor sploh taki impulzivni ljudje. Vsekakor nečemo misliti, da je Italija s pristopom k londonskemu dogovoru padla na stopnjo hlapčevstva proti zaveznikom. Ako bi kdo agovarjal, da je položaj že preveč zapleten, da bi ga bilo mogoče rešiti z diplomatičnimi pogajanj, odgovorjamo, da ni druge poti, nego pogajati se, ker meč se je izkazal za nesposobnega, da bi presekal vozov.

Socialist Turati pričakuje mir do 30. januarja 1917.

Socialist Turati je ugovarjal predlogu, da bi zbornica podaljšala svoje noveletne počitnice do 27. februarja in je predlagal, naj začne zopetno zasedanje parlamenta že 30. januarja, do katerega dne pričakuje, da se prikaže zaželeni mir na horizontu. Predlog je bil dan na glasovanje. Samo 40 poslancev je glasovalo za Turatijev predlog, proti predlogu 276.

Parlament odgođen.

Ko je bil sprejet zakonski načrt o skrbstvu za invalide in šest mesečni budgetni provizorij in sta govorila Boselli in Marcora o izpolnjenju najvišje usode Italije, je bil parlament odgođen do 27. februarja 1917.

Bitka ob Sommi in boji pri Verdunu.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 20. decembra. (Kor. u.) Wolffov urad poroča:

Na zapadni fronti in na vzhodu nikakih večjih bojnih dejanj.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

18. decembra zvečer. Južno od Somme precej živahno delovanje obeh artiljerij v odseku La Maisonnette. Zjutraj proti 4. smo z ročnimi granatami pogladi nazaj sovražni oddelki, ki je poskušil nenadni napad na jarke južno od Fresnesa. Na desnem bregu Mose so pogladi naše čete v živahnem boju sovražnika iz ferme Chambrettes, ki jo imamo zopet popolnoma zasedeno. Vpleni smo dve strojni puški. Od časa do časa prenehajoče obstreljevanje na ostali fronti.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

18. decembra popoldne. Včeraj zvečer smo napadli sovražne strelske jarke. Vjeli smo nekaj mož ter jih več pobili. Razen artiljerijskega ognja v okolici doline Ancre in pri Loosu ničesar poročati.

JULES CAMBON, FRANCOSKI ZUNANJI MINISTER.

Pariz, 19. decembra. (Kor. ur.) Uradno se poroča, da je bil Jules Cambon imenovan za generalnega tajnika v francoskem zunanjem ministrtvu.

Angleška municija.

London, 18. decembra. (K. ur.) Glasom poročila municijskega ministstva je bilo na Angleškem prevzetih pod vladno kontrolo nadaljnih 73 tovarov za municijo. Skupno število pod kontrolo municijskega ministstva delajočih tovarov znaša sedaj 4585.

Irci.

Irska protestantska stranka pozivlja vse Irce, da naj se zglaste za vojaško službo. Če hočejo Irce dobiti enake pravice z Angleži in Škoti, morajo prevzeti tudi enake dolžnosti.

Vojna z Rusijo.

RUSKO URADNO POROČILO.

16. decembra. Zapadna fronta. V pokrajini vzhodno od Konjuhov je trajal včeraj do 7. zvečer boj za posest nekega jarka naše najsrednje pozicije, ki so ga bili Nemci zasedli. Štirikrat je menjaval jarek posestnika; končno je ostal južni del v sovražnih rokah. Majhne sovražne oddelke, ki so se skušali približati naši poziciji v okolici Jezupola, smo s svojim ognjem pogladi nazaj v njih izhodne jarke. V Gozdnatih Karpatih so se približale močne sovražne patrolje našim jarkom v okolici Rafajlove ter obstreljevale naše črte, ogenj naših postojank pa jih je prepodil in naše izvidne čete so jih zasledovale.

18. decembra. Zapadna fronta. Naše čete so vzele del strelskega jarka, ki ga je bil sovražnik včeraj pri Malem Akorsku zasedel neki naši stotniji. V dolini Uz so se polastile naše čete grebena višin, vjele 3 častnike in 25 mož in vplenile eno strojno puško in mnogo orožja. Vzhodno od vasi z glažuto smo zasedli več višin in vjeli tam tri častnike in 211 vojakov ter vplenili eno strojno puško.

Rusko plemstvo proti ruski vladi.

Rusko plemstvo je na svojem kongresu sklenilo petico na vlado, da naj se notranji vladni kurs izpremeni, da se ob pravem času ustavi nemirno gibanje v državi. Rusko plemstvo odreja vladi vsako nadaljno podporo, če bo vztrajala pri dosednji politiki.

Turška vojna.

TURŠKO URADNO POROČILO.

18. decembra. Ob persijski fronti boji izvidnih patrolj nam v prilog. Z ostalih front ni poročati o nobenem pomembnem dogodku. — V Dobrudži naše čete skupaj s zaveznički zasledujejo sovražnika s silo. Dne 15. in 16. t. m. so vjele nad 100 mož.

Boji na morju.

POTOPITEV »SUFFRENA«.

Berolin, 20. decembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan: Neki naš podmorski čoln je dne 26. novembra kakih 50 morskih milj severo - zapadno od Lisabone s torpednim strelom potopil sovražno linjsko ladjo »Suffren«, o katerem je francosko mornariško ministrtvo dne 8. decembra poročalo, da je z vsa posadko izgubljen. Šef admiralskega štaba mornarice.

Mirovna ponudba.

Odgovor Lloyd Georgea.

O pomembnem govoru Lloyd Georgea v angleški poslanski zbornici dne 18. t. m. poročajo:

Poslanska zbornica je pozdravila Lloyd Georgea z glasnim odobravanjem. Lloyd George je v svojem govoru izvajal tele misli:

Izmena misli o nemški noti se še ni vršila, pač pa o govoru nemškega državnega kanclerja. Veseli me, da morem reči, da smo bili vsi — vsake zase — istih misli. Veseli me, da sta Francoska in Rusija prvi odgovorili. V imenu angleške vlade ta odgovor krepko podpiram.

Mož ali skupina ljudi, ki bi brez tehtnega vzroka hotela podaljšati sedanjí strašni boj, bo imela na vesti strašen zločin, ki bi ga s celim oceanom ne mogel oprati. Ni prvič, da pomagamo vreči vojaški despotizem. Spominjam na enega največjih teh despotov. Če se mu je pri izvedbi njegovih ničvrednih namenov zdelo umestno, se je zelo rad posluževal sredstva, nastopiti v maski mirovnega angla. Enkrat so bili naši predniki tako ukanjeni in oni sami v Evropo so to bridko obžalovali. Oni despot je porabil dobljeni čas, da je pripravil čete za še hujši napad na svobodo Evrope.

Zato nas sedanja nota vznemirja. Predno se v ugodnem smislu bavimo s povabilom, moramo vedeti, da je Nemčija pripravljena pritruditi edinim določilom, pod katerimi je mogoče doseči in ohraniti mir v Evropi. Taso: Popolna vzpostavitev, popolno zadoščenje in uspešne garancije. Pravi smisel govora državnega kanclerja pa to odklanja.

V polemiki proti notji vpraša: Kako je spoštovala Nemčija pravice drugih narodov v Belgiji in Srbiji? Ta nota in govor dokazujeta, da se nasprotnik ni naučil še niti navadnega abc spoštovanja pravic drugih. Ali ne bo potem, če sedaj skrupuamo mir, oholi duh pruske vojaške kaste prevladoval? (Pritrjevanje.) Fraze v noti so preračunane na to, da zapelejo nemški narod, da prenaša načrte pruske vojaške kaste, ki je vedno stremila za tem, storiti konec narodnemu obstoju Nemčije in svobodi njegovega narodnega razvoja.

Zavezniki so pričeli vojno, da branijo Evropo pred napadom pruske vojaškega gospodstva, končati jo morajo z edinim koncem, ki jamči, da pruska vojaška kasta ne bo nikdar več motila miru Evrope. (Pritrjevanje.) Odkar je v rokah te kaste, je bila Pruska vedno hud, ohol, grozeč, železožerski, pogodbeteptajoči sosed, ki je pokrajino s pokrajino jemal svojim slabotnim sosedom. Bila je vedno nemiren in neprijeten sosed v Evropi. Celo mi, ki nas ščiti široko morje, vemo, kako vznemirjujoči faktorji so bili Prusi z neprestano grožnjo na morju. Kruta nesparet bi bila, če bi sedaj ne gledali na to, da se to rožljanje z orožjem, to ogrožanje vseh miroljubnih državljanov smatra kot napad na mednarodno pravo.

Zato hočemo počakati, dastlišimo, katere pogoje in garancije nudi nemška vlada. Dotedajna hočemo rajši zaupati v nezlomljeno vojsko.

Lloyd George je nato govoril o potrebi izpolnitve mobilizacije, da se pospeši zmaga in mir. Položaj ni grozeč, pač pa resen. Rumunski ne

aspeh je bila nesreča, ne izpreminja pa temeljev vojne. Upati je celo, da bo imel dobre posledice, ker je pokazal napake organizacije. (Izvajanja o Grški smo prinesli že na drugem mestu.)

Olede sestave kabinete se je ministrski predsednik skliceval na krepko sodelovanje delavstva.

Olede živilskega problema je naglašal, da je svetovna žetev odgovorila in da je bila angleška žetev majhna. Treba je vzeti produkcijo in razdelitev pod kontrolo, obenem pa se mora ves narod odpovedati luksusu in potratnemu življenju. Vlada smatra za potrebna državna sredstva in bo v kratkem naznanila svoj načrt.

Olede kolonij je izjavil, da namerava v kratkem sklicati državno konferenco, da predloži dominionom ves položaj.

Odnosaji med zavezniški samimi zahtevajo več skupnega posvetovanja. Končno je izjavil Lloyd George, da je bila ena najbolj bolečih izkušenj njegovega življenja, da se je moral ločiti od Asquitha.

Nato je govoril Asquith iz najsprednje klopi opozicije, ter izjavil, da je njegova edina želja, dati na razpolago vse svoje izkušnje.

V ostale je podal pregled vprašanj, ki jih je morala vlada rešiti od početka vojne na polju uprave, plovstva in gospodarstva z ozirom na vojno.

Nemški glasovi k angleškemu stališču.

Berolin, 20. decembra. (Kor. u.) K sprejemu nemške mirovne ponudbe pri naših nasprotnikih piše »Berliner Tageblatt«: Angleški ministrski predsednik naznanja, da bo ententa v malo dneh formalno odgovorila. Za enkrat pa je brezumno med angleškim in nemškim stališčem gledati mirovni podlag zelo veliko. — »Lokalanzeiger« pravi, da je fraza o zadoščenju popolnoma brezpomembna, ker o pogojih miru še sploh ni bilo govora. Če bi ne bilo v moči nemškega vojnega vodstva izsiliti prej konec, kakor to domneva Lloyd George, bi pomenilo to naznanilo večno vojno. — »Vorwärts« pravi: Kdor hoče vojno lahkomišlino podaljšati, bo nosil odgovornost za ta zločin. Ali ne vsebujejo te besede veliko samoobsojda, če odkloni Anglija od centralnih držav ponudena pogajanja?

Izjava Pokrovskega v državnem svetu.

Petrograd, 18. decembra. (K. u.) V državnem svetu je prebral ruski zunanji minister Pokrovski vladno izjavo, ki jo je bil 15. t. m. v dumi prebral. Državni svet je enako, kakor duma, glasoval za prehod na dnevni red.

Petrograd, 19. decembra. (K. u.) V državnem svetu je predlagal vodja desnice, bivši justični minister Ščeglovitov, prehod na dnevni red ter je obenem prebral izjavo, v kateri je rekel med drugim, da Rusija in njeni hrambi zaveznički ne bodo priznali sovražnikom namišljenih zmag. Govornik je čestital vladni k njenemu trdnemu sklepu, da z ogorčenjem zavrne hlinavske mirovne ponudbe Nemčije.

Ruski narod in mirovna ponudba.

Stockholmski sotrudnik »Neues Wiener Tagblatt« je, kakor zatrjuje avtentično, izvedel, da je odklonitev mirovne ponudbe v ruski dumi delovala na rusko javnost skrajno neugodno. Med delavci in meščani, ki so pozdravili mirovno ponudbo z velikim veseljem, je zavladalo nad sklepom dume skrajno ogorčenje. V kavarnah so ljudje stopali na mize ter kričali: Razženite duma, ki nam ne privošči miru! Drugi dan se je zbrala pred duma ogromna množica, da zapre poslancem dohod. Poslancem so grozili s palicami ter nanje kričali: Dajte nam mir in kruha! Doli z vojnimi hujskavci! Podla duma! Dali ste se podkupiti od Angležev! Ogorčenje je posebno naraslo, ker so bili tisti dan vsi pacifistični poslanci izključeni. Nato so demonstranti kričali: Zajo govoril Tšeidze! Naj pride ljudstvo do besede! Poslanci so se morali pri postranskih vratih vtihotapiti v duma. Velik pomen se pripisuje dejstvu, da je bila policija popolnoma pasivna, pač pa se je med množico nahajalo mnogo agentov Ochrane, da se informirajo o razpoloženju ljudstva. Zvečer je policijski načelnik carju brzojavno poročal o dogodkih. Duma bi rada zborovala tudi o božičnih praznikih, pa bo dne 19. decembra na carjev rojstni dan odgojena. — Odgovornost za te »avtentične informacije« moramo seveda prepustiti imenovanemu dunajskemu listu in njegovemu korespondentu.

Srbski glas o mirovni ponudbi.

Preko Stockholma poročajo: V Odesi izhajajoči »Slovanski Jug«

piše: Mirovni ponudbi Srbi toliko časa ne morejo pritrditi, dokler bodo sovražniki trdi čevlji teptali njih zemljo. Srbija noče miru iz rok svojih sovražnikov. Iz lastne moči in z močnimi armadami svojih zaveznikov hoče ustanoviti veliko, svobodno Srbijo, katere meje bodo obsegale Hrvatsko, Slavonijo in Dalmacijo. Srbija bi bila prva, ki bi z veseljem pozdravila pravi mir. Vemo pa, da sedaj od osrednjih sil ponudeni mir ne bo priznal Srbije iz leta 1913.

Za odločnejše nadaljevanje vojne in močnejšo vlado v Italiji.

Curli, 20. decembra. V soboto se je vršilo v Rimu pod predsedstvom senatorja generala Sedottija zborovanje okoli 70 parlamentarcev, med temi 30 senatorjev, ki so se bavili z odredbami za odločnejšo izvedbo vojne. Na zborovanju, katerega so se udeležili zastopniki vseh strank, izjemni nevturalni socijaliste, se je slika položaj Italije za jako ugoden. Izrecnih sklepov sicer ni, ali izrekli so se za nadaljevanje vojne do izčrpanja sovražnika in za močnejšo vlado in zahtevali so ožjo zvezo med zbornico in vlado. Odposlanstvo sporoči te želje Boselliju. Najbrže se ne bo protivil.

Italijanski klerikalci k mirovni ponudbi.

Lugano, 20. decembra. Klerikalna skupina v italijanski zbornici, ki šteje 12 članov, je predložila dnevni red, kateri izreka pričakovanje, da bo vlada vzpričo izjave sovražnih držav o mirovnem vprašanju, iskala to vprašanje, upoštevaje želje italijanskega ljudstva, ki hoče časten in koristen mir na temeljih pravičnosti in narodnosti, dočim je pripravljeno storiti svojo dolžnost v polni meri in z največjo energijo, ako je to potrebno v dosegu teh najvišjih končnih ciljev.

Posebni interes Italije ob mirovni ponudbi.

Lugano, 20. decembra. Kakor so kazali napadni sklepi prejšnjega poročevanja krivo oceno italijanskega mirovnega razpoloženja, tako bi bilo krivo tolmačiti sedanjí ropot italijanskega časopisja radi Sonninovega govora in sledečega glasovanja v zbornici za znak zametavanja mirovne misli. Taki pojavi ne smejo nikogar zavajati. Sonninov govor ogovarja posebnemu interesu Italije, ki zahteva, da se dosežejo teritoriji, katerih z orožjem ni mogoče dobiti, z diplomatsko pomočjo zaveznikov pri mirovnih pogajanjih. Ker je to ob današnjem vojaškem položaju četverozveze izključeno, mora Sonnino odkloniti mirovno idejo, dokler ne bo predložen program, ki pomiri Italijo. Za glasovanje zaupnice v zbornici je značilno, da ni bilo navzočih 100 poslancev.

Mir tudi leta 1917. ne pride?

Neka amsterdamska revija je pripravila anketo o izgleh bodočera leta. Bivši nizozemski ministrski predsednik Heemskerk je odgovoril, da ne vidi še nobenih znamenj, iz katerih bi se dalo sklepati, da bo kmalu mir. Bodoče leto bo nevturalno, če holi težko, ostati izven vojnega meteža; le tistim se bo posrečilo, ki ostanejo pošteno nevturalni.

Homatije na Grškem.

Položaj v Atenah.

Bern, 19. decembra. (Kor. urad.) »Echo de Paris« poroča iz Aten: Položaj ostane negotov. Kralju zvesto časopisje pozivlja vlado, da naj energično nastopi. Berolinsko brezžično poročilo o mirovni ponudbi je napravilo v Atenah velikanski vtisk.

Grški protest.

Milan, 20. decembra. (Kor. ur.) »Corriere della sera« poroča, da je izročila grška vlada italijanskemu in ruskemu poslaniku noto, v kateri protestira proti podvrženju otokov Sire, Naksosa, Parosa, Fina, Keje in Santorina pod Venizelosovo vlado ter zahteva z ozirom na kralju zvesta čustva tamošnjih prebivalcev njih povrnitev. Grška vlada je izročila to noto tudi francoskemu in angleškemu poslaniku, ki se mudita na ladjah v Pireju.

Venizelos odstavlja kralja.

Iz Soluna poročajo preko Zeneve, da je Venizelos proklamiral na otokih Kandiji, Lemnosu, Kiosu, Samosu in Mitilenah odstavljenje kralja Konstantina.

Venizelos mobilizira.

Preko Zeneve poročajo, da je Venizelos odredil generalno mobilizacijo na otokih, ki so mu podvrženi.

Ogrski državni zbor.

Vzpodbudna razprava v ogrskem državnem zboru, naj li bo izvoljen priljubljeni nadvojvoda Josip za palatina, to je za reprezentanta naroda, ki dene pri kronanju vladarju krono na glavo, ali naj se ta funkcija poveri ministrskemu predsedniku grofu Tiszi, je končana. Za palatinovega namestnika je izvoljen grof Tisza. Poslanci večine so Tiszi priredili burno ovacijo, opozicija pa je demonstrirala proti njemu in ga obkladala z vsakovrstnimi priimki.

Razne politične vesti.

— Avstrijska kronovina Dalmacija. Hrvatski delegati so v budimpeštanskem državnem zboru zahtevali, da naj se v inavguralni diplom novi ograško-hrvatskega kralja vstavi tudi pasus o ujedinenju Dalmacije s Hrvatsko in Slavonijo. Grof Tisza je to zahtevo odklonil, češ, da bi v sedanjem času napravila v Avstriji neprijeten vtis, poudaril pa je, da soglaš s hrvatsko željo po reinkorporaciji Dalmacije gotovo ves parlament. Nemške liste je hrvatska zahteva in Tisza izjava razburila. Z isto vneto, s katero zagovarjajo izločitev Galicije, se izjavljajo proti izločitvi Dalmacije, kajti »Bauer, das ist was anderes«. Med drugim je napisal štajerski poslanec Einspinner, ki je nekdaš služil v Dalmaciji kot narednik vojaše in ki velja zato v nemškem Nationalverbandu za specialista o dalmatinskih in jugoslovanskih zadevah sploh, v večerajšnji »Tagespost« članek pod naslovom, ki smo ga postavili na čelo naše notice. V tem članku dokazuje poslanec Einspinner veliki gospodarski, vojaški in narodni pomen Dalmacije za državo in Nemce ter pravi: nikdar bi ne mogli trpeti, da bi se Dalmacija odtrgala od Avstrije, od nas (Nemcev): Dalmacija mora ostati avstrijska kronovina. — Stvar je ta, da odcenitev Dalmacije ni odvisna od Einspinnerja in njegovih tovarišev, temveč da je po za konu prepuščena vsa zadeva njej sami. Ogrsko-hrvatska nagodba iz l. 1868. pravi izrecno, da tvorijo Ogrska, Hrvatska, Slavonija in Dalmacija enotno državno zajednico. V § 65. nagodbe se je ogrska vlada izrecno zavezala, da bo zahtevala temeljem pravice svete ogrske kro-ne reinkorporacijo: Dalmacijo s Hrvatsko in Slavonijo in sicer pod no-goji, ki jih stavi Dalmacija (t. j. dalmatinski deželni zbor). Pravni položaj Dalmacije je torej ta, da snada v zmislu ogrsko-hrvatske nagodbe, ki tvori bistveni del javnega prava avstro-ogrsko monarhije, na tudi v zmislu avstrijskega oktoberskega diploma iz leta 1860. in februarvskega patenta iz leta 1861. k hrvatski kraljevini in da je njena izločitev iz avstrijske države de iure odvisna od sklenia ogrsko-hrvatskega državnega zbora in dalmatinskega deželne-ga zbora. De facto je položaj seveda drug. Toda namram gorastni zahtevi po popolni izločitvi Galicije, bi bilo zanimivo in podučno demonstrirati raznim reformatorjem Avstrije, konsekvence njihove politike z zakonito povsem upravičeno zahtevo po izločitvi Dalmacije. Mi seveda smo mnjenja, da je Dalmacija Avstriji ravno tako potrebna, kakor je potrebna Galicija.

— Nemški Nationalverband raz-glašča sedaj svoj program za preured-beno monarhije ter se je včeraj dne 20. t. m. posvetoval na njegovi podlagi o svojem stališču do bodoče vlade. V priobčenem programu zahtevajo trajno zvezo z Nemčijo; srednjevropsko gospodarsko združenje; tako premembo ustave, da bodo notranji holi v državi omejeni na najmanje, kar je mogoče; tako uvedbo državnopravnega razmerja z Ogrsko, da bo trajala trgovinska in carinska nagodba vsaj 25 let; izločitev Galicije, ki osvobodi državo »neznosne slovanske nadele«; zagotovitev delazmožnosti državnega zbora; uredbno jezikovnega vprašanja (nadveljavo nemškega jezika in ohranitev enotnega značaja nemških provinc); notranji uradni in občevalni jezik in uredbno jezikovnih pravic drugih narodov v okrajih, koder prebivajo; uredbno šolskih razmer, zlasti določbo, da je dovoljeno snovati visoke šole in jih preurejati in odpravljeni le potom zakona, in določbo, da se smejo v nemških deželah snovati samo nemške šole. — No-vega ni v tem programu nič, pač pa je, kakor se nam dozdeva, sedaj marsikaj izpuščeno, kar je bilo že tiskano in zapueno razširjeno.

— Pokrtačen diplomat. V nede-ljo, dne 16. t. m. je priobčila »Neue Freie Presse« banalen članek o mi-rovni akciji cen ranih držav. Spisal ga je Henrik grof Lützow, c. in k. poslanik izven službe. Za ta članek

jo je skupil grof Lützow v veleofici-jozni »Information«. Ta mu pravi, da se je bil prepozno poslat v pokoj, da vedno o nepravem času sili v ospred-je, da preveč govori in piše, kakor mu ukazuje urednik »Neue Presse«, da je bil pasiven in brezploden diplo-mat, ki se je bolj zanimal za kvarte in za lov na lisice, kakor za svoje dolžnosti in še premembe v mišljenju italijanske vlade ni spoznal, kar mo-ra naša država v sedanjí vojni drago plačevati. Končno očita »Informati-on« grofu Lützowu, da je v zvezi z borzo in ljubi razburljivo francosko čtivo. Članku samemu očita »Infor-mation«, da je plitev in brez point in da more avstrijskim interesom le škodovati.

— Londonska pogodba četvero-zveznih držav. Z mirno ponudbo centralnih držav je storjen korak, ki pokaže, kako trdna je solidarnost entente. Ta solidarnost sloni na po-godbi, ki je bila sklenjena med vojno v Londonu. Kajle vsebina te pogodbe, ni znano, ali skoro ni dvo-ma, da so v njej natančno določeni vojni cilji entente. Seveda bi svet rad vedel, na kaj se je ententa zedinila, že ker bi se potem dalo sklepati, kako dolgo zna vojna še trajati in nekatera glasila centralnih držav tudi že zahtevajo, naj ententa na mirovno ponudbo odgovori z raz-glasitvijo londonske pogodbe. Na to zahtevanje je pač težko pričakovati ugodnega odgovora, pač na je uogo-če, da bi za mir vnete stranke v čet-vero-zveznih državah mogle v svojih parlamentih izsiliti razglasenje te pogodbe. Nazadnje imajo udi četve-rozvezni narodi pravico izvedeti za kake namene se glasom te pogodbe bore. Odvisno je to le od moči, ki jo imajo mirovne stranke v državah entente.

— Če bi Italija s pomočjo enten-te zmagała — kako bi se godilo pa-pežu? Na to vprašanje odgovarja brošura, ki jo je na podlagi podatkov iz italijanskega drž. arhiva spisal ne-ki diplomat in ki ima naslov »Zuna-nja politika Italije v letih 1875. do 1916.« V brošuri je povedano, da mo-ra italijanska politika preprečiti vsak poskus, ki bi meril na mednarodno uredbo razmer sv. stolice, da ne sme trpeti nobenega evropskega vikanja v razmerje med papežem in Italijo in da se ne sme Italija udeležiti nobe-nega diplomatskega sestanka, pri katerem bi bil tudi kak papežev za-stopnik. Končno pravi brošura, da je v slučaju zmage entente porabihi pri-liko za odstranitev vseh papežev pri-zadevani, merečih na mednarodno veljavo sv. stolice in v ta namen je papeža prisilili, da prizna italijanski garancijski zakon, sicer naj se ta za-kon sploh odpravi in naj se papež sam, vsi kardinali in sploh vsi člani papeževnega dvora podvržejo italijan-skemu zakonu!

— Prebivalstvo v zasedeni Poljski. Lublin, 18. decembra. (Kor. urad.) Generalna gubernija sporoča: Dne 15. novembra izvedeno štetje navzočega civilnega prebivalstva v avstro - ogrskem okupacijskem ozemlju je izkazalo 3.495.476 oseb, od teh 1.656.400 moških in 1.839.076 ženskih prebivalcev, tako da ima moško prebivalstvo nad 47%, žensko pa nekako 53%. Povprečna gostost naselitve znaša 81 oseb na štirjaški kilometer, najbolj obljuden je indu-strijski okraj Dombrova.

— Papež in mir. Iz Rima javlja-jo, da papež ne bo posredoval za mir, niti priporočal predloga centralnih držav, ker misli, da bi se niemu pri-nisovala krivda, če bi ententa pred-log odklonila.

— Tiralnica za bivšimi hrvatski-mi poslanci. Dunajski »Fremden-blatt« javlja iz Budimpešte, da je on-dotni policijski uradni list priobčil ti-ralnico proti trem bivšim hrvatskim poslancem in sicer proti dr. Hinko-viču, dr. Potočniku in profesorju v Novem Jorku Pupinu (?). Ti bivši poslanci so pobegnili v Italijo in tam-kaj agitirali za odtrganje Hrvatske od Ogrske.

— Generalna stavka na Špan-skem. Kot protest proti draginji živil so proklamirali španski delavci štiri-indvalseturno stavko, ki pa je po-tekla brez incidentov. Dne 18. t. m. so delavci zopet pričeli z delom.

— Amerika v slučaju vojne. Ge-neral Scott je predložil odseku kon-gresa dokazila, da so Zedinjene dr-žave v slučaju mednarodnega kon-flikta popolnoma nepripravljene. On vidi veliko nevarnost v angleško-jap-ponski zvezi ter zahteva vojsko treh milijonov mož na podlagi splošnega vojaškega vezbanja.

Vesti iz primorskih dežel.

Cesar Primorju. Iz Trsta, 19. de-cembra: Cesar je pooblastil namest-nika barona Fries-Skeneja, naj spo-roči prebivalstvu Trsta in Primorja njegovo najmilostnejšo zahvalo za ta-ko goreče izkazana čustva zvestobe in ljubeznive vdanosti povodom nje-govega bivanja v deželi. To cesarsko zahvalo je objavil namestnik danes po lepakih v Trstu in v vseh občinah Primorja, katere je cesar posetil.

V tržaški bolnišnici je umrl Fran Birsa, posestnik iz Rihemberga.

Kdo kaj vé? Anton Markočič, doma iz Brd blizu Kormina, pošta Dobrovo, se je zadnjič oglašil z itali-janskega bojišča. Služil je pri 27. do-mobranskem pešpolku, 2. poljska kompanija. Če kdo kaj vé o njem, naj blagovoli sporočiti na, naslov: Alojzij Markočič, pri Alojziju Modrcu — Admont, Stajersko. — Peter Sul-igoi, Ordonnanz, K. k. 91 - T. - D. Kommando, prosi obvestila, kje se nahajajo Martin Suligoi in njegova družina, ki so bili ob izbruhu vojne v Avčah št 94 pri Kanalu na Gorlškem.

Dnevne vesti.

— Odlikovanje. Za izredno hrabrost pred sovražnikom je bil v drugi odlikovan urednik Milan Plut, praporščak 97. pešpolka, z ve-liko srebrno hrabrostno kolajno. O. Plut, ki je bil nedavno že v drugič ranjen, je tudi lastnik male srebrne hrabrostne kolajne.

— Odlikovan je bil za hrabrost na jugo - zapadni fronti, na Krasi, s srebrno svetinjo I. razreda enoletni prostovoljec - četovodja Juš Ko-zak, Ljubljčan.

— Odlikovanje. Cesar je podelil v priznanje uspešnega službovanja med vojno nadzorniku Južne želez-nice inž. Ignaciju Soga naslov ce-sarski svetnik.

— Vojna odlikovanja pri Južni železnici. Z zlatim zaslužnim križcem s krono na traku hrabrostne kolajne so bili odlikovani nadrevidenti: Ivan Frole, Josip Košir, Maks Mi-helčič in Fran Vidic. — Z zlatim zaslužnim križcem na traku hrab-rostne svetinje je bil odlikovan žo-leznični tajnik dr. Maksimilijan Da-ser na Opčinah.

— Nova prebiranja na Ogrskem. Iz Budimpešte poročajo: Odrelena so nova prebiranja črnovojniških letnikov 1892.—1898. K prebiranjem morajo priti oni obvezanci, ki dose-daj še niso bili potrjeni ali pa so bili radi nesposobnosti izpuščeni iz ak-tivne službe. Nadalje je odrejena konskripcija vseh onih v letih 1865. do 1898. rojenih obvezancev, ki do-seđaj še niso bili na prebiranju. Ti obvezanci se bodo morali podvreči naknadnemu prebiranju med 8. in 20. januarjem. Končno morajo v letih 1892.—1898. rojeni obvezanci, ki so vojaške službe o p r o š č e n i, do 31. decembra dokazati pravno podlago svoje oprostitve. — Iz tega razgla-sa sledi, da se na Ogrskem ne bodo vršila splošna še enkratna prebi-ranja črnovojniških obvezancev, ka-kor se je prvotno poročalo. Kdo so na Ogrskem tisti, ki še sploh niso bili na prebiranju in kako je mogoče, da je še kaj takih ljudi, nam ni znano. Smatrati je, da pri nas ne bodo od-rejena nova prebiranja v širšem ob-segu, kakor na Ogrskem, akoravno tozadevno postopanje v obeh drža-vah nikakor ni povsem enakomerno.

— Iz liste izgub. Ranjen je pra-porščak 7. top. polka Stanko Puš-e-nja k. Ranjen je prišel v rusko vjet-ništvo praporščak M. Gruđen iz Trsta.

— Z bojišča nam pišejo naši al-pinci: Z veseljem dajemo na znanje, da je naš c. kr. poročnik Rudolf Wagner iz znane ljubljanske ro-dbine, prejel častno pohvalo z diplo-mo za svoje drzne pohode po pred-terenu, kjer je vzel sovražniku apar-at velikega pomena. Gosp. poročnik je od junaške 13. visokogorske stot-nije, katere je dobila tudi najvišje priznanje za svoje neutrudljivo, hra-bro zadržanje v vseh okoliščinah! Čestitamo!

— Imenovanje pri tobačni tovar-ni v Ljubljani. Imenovani so: oficijal Ivan Tomc za kontrolorja, asistent je Metod Brzobohaty, Emanuel Herman in Milan Stegu za ofi-cijale.

— Šolske počitnice o Božiču. Naučni minister je odredil, da ob le-tošnjem Božiču na vseh srednjih šo-lah, učiteljskih, dekliških licejih, navtičnih in komercialnih šolah od-pade poduk od 23. decembra 1916 do včevš. 3. januarja 1917. Redni poduk se začne zopet dne 4. januarja 1917. Enako odredbo morejo izdati dežel-ne šolske oblasti za ljudske in me-ščanske šole.

Podpisujte V. vojno posojilo.

— **Ljudskošolske vesti.** Ker je nadučitelj Friderik Pehani v Trebnjem radi bolezni na dopustu, je poverjeno začasno vodstvo tamkajšnje šole učitelju Gustavu Spetzlerju. Provizorična učiteljica Gizela Ušeničnik je premeščena iz Strani zopet v Mengeš; suplentinja Helena Fischer je imenovana za provizorično učiteljico v Stranjah. Kr je odšel nadučitelj Fran Rojina v Smartnu k vojakom, je poverjeno vodstvo tamkajšnje šole učiteljici Mariji pl. Kleinmayr. Provizorična učiteljica v Radomljah Angela Nerina je nameščena za suplentinjo v Stranjah, ker je odšel nadučitelj Makso Komank vojakom. Provizorični učitelj v Št. Petru na Krasu Fran Rant je imenovan za provizoričnega učitelja v Št. Petru pri Ljubljani.

— **Nove predpise za brzojavni in telefonski promet v jugo - zapadnem ožjem in širšem ozemlju** je izdalo armadno vrhovno poveljstvo. Privatne brzojavke so na Koroškem, Kranjskem, Primorskem, Hrvaškem (izvzemši županije Virovitica, Požega, Srijem, Zagreb, Varaždin in Belovar - Križ) prepovedane. Izvzete so le brzojavke, ki se tičejo aprovizacije armade in ki se morajo oddajati potom vojaških poveljstev ter kupčijske in privatne brzojavke s posebnega interesa (kar mora potrditi politična oblast), ki gredo istim potom. Enako je v zgoraj navedenem ozemlju, kateremu je prištet še okr. glavarstva Maribor, Ptuj, Celje, Kočevje, Brežice ter Slovenji Gradec, prepovedan interurbani in lok. telefonski promet, v kolikor glede lokalnega prometa ne dovolijo vojaške oblasti posebnih izjem.

— **Seznam vojnopoštinih uradov, pripuščenih k prometu z blagovnimi vzorci:** 11, 14, 19, 19/II, 20, 20/IV, 23, 24, 26, 33, 37, 51, 53, 55, 76, 77, 79, 85, 88, 90, 91, 95, 102, 103, 105, 107, 109, 111, 117, 117/III, 138, 145, 147, 148, 150, 155, 166, 167, 171, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 188, 192, 193, 195, 195/II, 195/III, 196, 197, 198, 199, 203, 205, 207, 208, 209, 212, 218, 220, 221, 222, 223, 224, 226, 227, 230, 232, 239, 240, 243, 244, 245, 246, 250, 253, 255, 256, 258, 259, 262, 268, 269, 272, 274, 275, 276, 277, 280, 282, 284, 285, 287, 288, 289, 291, 292, 294, 295, 296, 297, 298, 302, 303, 304, 306, 307, 312, 316, 324, 332, 333, 335, 337, 339, 340, 343, 350, 354, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 364, 369, 370, 372, 373, 374, 375, 376, 378, 380, 381, 382, 383, 385, 386, 388, 388/II, 388/III, 389, 390, 391, 392, 393, 395, 398, 399, 401, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 412, 418, 420, 421, 423, 426, 428, 431, 432, 440, 444, 444/II, 444/III, 508, 510, 511, 512, 514, 516, 517, 600, 602, 605, 607, 608, 611, 612, 613, 630. — Razpošiljanje blagovnih vzorcev je dovoljeno pod obstoječimi pogoji v bodoče na vojnopoštne urade in etapne poštne urade s številko, ki so označene v gorenjem seznamu. Vsi drugi vojnopoštne uradi in etapni poštne uradi s številko, ki niso navedeni v tem seznamu, so zaprti za promet z blagovnimi vzorci. Na c. in kr. etapne poštne urade s kraljevo označbo se smejo pošiljati blagovni vzorci brez izpremembe v dosedanjem obsegu.

— **Mešan tobak.** Za tobak za pipe obeta tobačna režija primešanje listja, seveda take kakovosti in v tolikih množinah, da zdravju ne bo škodljiv. Nemci imenujejo tak tobak »gestreckter Taback«, slovenski kadičci bodo torej lahko govorili o »pogtegnjenju«.

— **Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske.** Od 10. do 16. decembra se je rodilo v Ljubljani 14 otrok, umrlo pa je 31 oseb, med njimi 10 domačinov. Umrlo je 1 tujec za vratnico, 5 oseb pa je umrlo za jetiko, med njimi 3 tujci. Razen zgoraj omenjenih so še umrli 3 vojaki za legarjem in 2 vojaka za grižo. Izmed domačega civilnega prebivalstva ta teden ni bilo naznanjen nobene infekcijske bolezni, priglajena pa so bila obolenja 17 vojakov za tifusom, 27 vojakov za grižo, 1 tujca za vratnico in 39 vojakov za trahomom.

— **Požar.** Posestniki Franciški Jere v Iški lok je zgorelo sena na podu in drugih reči za 4000 kron.

— **Smrtna železniška nesreča.** Ponesrečil se je 20letni železniški delavec Fran Pečnik pri kilometru 401.4. Umrlo je tri ure nato po hudih poškodbah.

— **Rekonvalescentnica »Rdečega križa, v Zagorju ob Savi.** Iz obširnega in temeljitega poročila vodstva rekonvalescentnice Rdečega križa v Zagorju ob Savi posnamemo sledeče podatke: Rekonvalescentnica je bila otvorjena dne 15. decembra 1914 v prostornem, novem, higijenično izvrstno urejenem šolskem poslopju ljudske šole v Toplicah pri Zagorju ob Savi s 30, od 1. avgusta 1915 na-

prej pa z 80 posteljami. Dne 20. maja 1916 je zavod prenehal delovati. V tem času je bilo v zavodu sprejetih 646 bolnih in ranjenih vojakov. Od tega števila je bilo 379 zdravih odpuščenih, v druge zavode se je oddalo 228 oseb. K superarbitraciji se je poslalo 38 oseb, umrlo je 1 oseba. Število oskrbovalnih dni je znašalo 20.454. Oskrbovalni stroški za osebo in dan so znašali 2 K 43 vin. Sklepni račun poda sledeči rezultat: I. Dohodki: 1. Nakazilo c. kr. erarja za preskrbo bolnikov 59.179 K; 2. nakazilo c. kr. erarja za plače moštva 4000 K; 3. darila 12.478 K 4 vin. Skupaj 75.657 K 46 vin. — II. Ktroški: 1. Za hrano in oskrbo bolnišnice 51.993 K 68 vin. 2. Plača moštva 3884 K 44 vin. Skupaj 57.878 K 12 v. Prebitek znaša torej 17.779 kron 34 vin., kateri se je naložil z 10.000 K na vojno posojilo in ostanek na hranilnično knjižico Kreditnega zavoda v Ljubljani. Ta fond se vsled sklepa odbora seje z dne 15. maja 1916 izroči v celoti uradu za vojno oskrbo. Vsa uprava bolnišnice (21 zabojev) se je poslala delnemu in gospejnu društvu Rdečega križa v Ljubljani. Vodstvo rekonvalescent. je pri svojem delovanju in stremelju našlo obilo podpore pri Trboveljski premogokopni družbi, bilo podpisano z darili v denarju in živilih od vsega prebivalstva Zagorja in okolice, posebno pa od uradnikov, poduradnikov in delavcev Trboveljske premogokopne družbe. Prostovoljno gasilno društvo v Zagorju ob Savi je pomagalo pri preplavi bolnikov in ranjencev ter je z dobrodelnimi predstavi pripomoglo k zvišanju dohodkov. Vsem dobrotnikom zavoda izreka vodstvo svojo iskreno zahvalo za njihovo plemenito požrtvovalnost.

— **Roparij v rogaškem okraju.** Iz Rogatca poročajo: V nedeljo ponoči je vdrla tolovaška tolpa zopet čez hrvaško mejo ter je ropala po več vaseh. Na kmetih so doma večinoma le stari, žene in otroci, ki se tolovajem niti v bran ne morejo postaviti. Posebno hudo se je godilo kmetici Galunovi v Tlakah pri Rogatcu. Roparij so ji vzeli 50 kron, ki jih je dopolnila kot vzdrževalnino, vrgli so jo na postelj ter jo pretepali, češ, da ima še 800 kron. Neka druga ženska, ki se je nahajala v hiši, je skušala z otrokom v naročju zbežati. Za njo so roparij streljali ter jo težko ranili v prsi. Končno so pobrali še špeh in meso, kolikor ga je bilo v hiši ter odšli Ranjeno ženo so morali prenesti v bolnišnico. Strah pred tolovaji je splošen in prebivalstvo prost vojaške pomoči.

— **Nezgodba z ročno granato.** Pri Mariboru so vojaki vrečevali staro železje, med katerim je bila tudi ročna granata. Kako je prišla med železje, ni pojasnjeno. Granata je eksplodirala in je poškodovala osem vojakov: trije med njimi so jako težko ranjeni. To je v kratkem času v Mariboru že drugi slučaj, da je eksplodirala granata.

— **»Homunkulus I. del«** se bo na splošno zahtevalo jutri, v petek, dne 22. t. m., še enkrat predvajal, II. del pa od srede 3. do petka 5. januarja, le v »Kino Idealu«. — V soboto, dne 23. in v ponedeljek dne 25. t. m. za božične praznike: drugi Dorrit Weixler film: »Njegov otrok iz prvega zakona«, trojejski igrokaz iz življenja mlade deklice (krasni božični film) z nadvse priljubljeno Dorrit Weixler v glavni vlogi. — V torek 26. do četrtega dne 28. t. m. velikijski Luna-film: »Za moje ljube telo in kri«, drama v 4 delih, po resnični dogodbi z dunajskega življenja z gđ. Grete Weixler (Dorrite sestra) v glavni vlogi. — Od petka 29. t. m. pa do 1. januarja, samo 4 dni: šest ameriška senzacija »Rumena izkaznica«, kulturna slika iz življenja v Rusiji v petih delih s Klaro Kimball-Young v glavni vlogi. — Senzacija nad senzacijo. — Najboljši od najboljšega. — Ampak le v Kino Ideal.

— **Izgubljena je bila v nedeljo 17. t. m. zvečer ob enčrti na 7. na mitnici na Marje Terezije cesti črna ročna torbica z denarnico in 2 legitimacije za ljubljansko okolico. Pobrjal jo je neki železničar iz Šiške, ki naj bo tako prijazen in jo prinese v naše uredništvo.**

— **Izgubljeno je bilo včeraj 80 K ali od Schumijevje slaščičarne do Reicha in do pošte, ali pa od pošte v električnem vozu do gimnazije na Poljanski cesti. Kdor je denar našel, naj ga odda proti nagradi na Bleiweisovi cesti 9. I. nadstropje, pri ge. Počančevu.**

— **Za Božič in Novo leto.** Vojaske narodne pesmi za štiri glasove, vezano 1 K 50 v, v platno 1 K 90 v, po pošti 20 v več. Najlešje in najcenejša darilo! Naroča se tudi pri izdajatelju: Fran Marolt, Ljubljana.

Aprovizacija.

— **Krušne komisije** bodo poslovale v petek 22. t. m. in v soboto 23. t. m. vsakokrat od 8. do 1. ure popoldne. V petek 22. t. m. se bodo izdajale krušne in sladkorne izkaznice, v soboto 23. t. m. pa maščobne izkaznice. — Prvotna objava, da se bodo izdajale maščobne izkaznice 27. oziroma 29. t. m., se s tem preklide, ker so se med tem časom že natiskale maščobne izkaznice.

— **Preložitev oddaje krompirja za V. okraj.** Vsled izostalega dovoza se bo krompir za ostale stranke V. okraja oddajal šele po praznikih.

— **Uživanje mesa** je v ponedeljek 25. t. m. dovoljeno.

— **Prodaja kruha na Svedi dan.** Na Sveti dan se ne bode prodajal kruh, vsakdo si pa lahko nakupi kruh za ta dan že v nedeljo. Na sv. Stefanu dan se bode kruh zopet prodajal.

Književnost.

— **»Slovenski Trgovski Vestnik«** ima v svoji decemberski številki sledečo vsebino: Cesar Franc Jožef t. Podpisnite V. vojno posojilo! Izpremembe obratnega pravilnika. A. Jamnik: Letina 1916. H. Sevar: Iz blagovnega znanstva (Dalje.) Raznoterosti, Društvene vesti.

Razne stvari.

— **Umrlo je eden največjih bogatašev na Nemškem knez Henckel plem. Donnermarck** v starosti 87 let.

— **Za dvorno damo cesarice Cite** je imenovana baronica Klementina Lewetow, rojena grofica Lanthieri.

— **V Solnogradu je umrl** v pokopje ni polkovnik Avgust Konschegg v starosti 71 let.

— **Samomor dunajske igralke.** V Curihu v Švici gostujoča dunajska igralka Hilda Baumgärtner je v trenutku napada blaznosti skočila z razglednega stolpa in se ubila.

— **Zemlja se seseda pri San Remu** v Italiji in to sesedanje in premikanje je vedno širše, tako da je neapeljska cesta in železniška črta nerabna in zveza med kraji se vrši potom torpednih colnov. Okoli 20 hektarjev rodovitne zemlje in 20 hiš je uničenih.

— **Cerkvene sveče na Ogrskem.** Kardinal Csernoch je odredil, da smejo v vseh katoliških cerkvah na Ogrskem rabiti sveče, ki niso vlitte iz čistega voska. Na Ogrskem, kjer je sicer čebelarstva precej razvita, je letos zmanjkalo voska.

— **V silobranu je sina ubil.** Pred sodiščem v Zagrebu je bila obravnava proti posestniku Josipu Vargovici, ki je bil obtožen, da je lastnega sina ubil. Pri obravnavi se je izkazalo, da je bil sin tisti dan ves besen in da ga je oče pri silobranu ponesreči usmrtil. Obtoženi oče je bil oproščen.

— **Cenzura na Ruskem.** Znani ruski pisatelj Leoniv Andrejev je spisal satirično veseligojo, v kateri kritikuje in ironizuje rusko cenzuro. »Reč« pravi, da Andrejev v tej igri ostro prijamu ves ruski vladni sistem, a cenzura se vendar ni upala igro prepovedati. Igrajo je v Moskvi in v Petrogradu.

— **Vohunstvo na Nizozemskem.** Zaradi vohunstva je bilo na Nizozemskem aretiranih 27 oseb, med njimi neki angleški major, neki kapitan in neki poročnik, dva krmilarja, 21 Belgijcev in štiri ženske. Obrnili so nase pozornost s svetlobnimi signali, ki so jih dajali iz trdnjave Vlissingen. Policija je na dotičnem prostoru zasačila šest oseb, ostale pa je iztaknila po papirjih, ki jih je dobila pri aretirancih.

— **Napad na ruskega milijonarja v Petrogradu.** Pred palačo milijonarja Givatovskega v Petrogradu se je te dni zjutraj pripeljalo devet gospodov v uniformah, ki so služabništvom naznanili, da so prišli aretirat gospodarja in vse uslužbenice. Svoje naznanilo so podprli z napetimi revolverji. En del gospodov je izvršil hišno preiskavo, a uspeha ni bilo. Družba se je potem odpeljala v milijonarjev komtoar, na tudi tam ni ničesar dobili mogla, ker je policija prišla prezgodaj. Banditje so jo pa vendar srečno odkurili.

— **Naviljalci cen.** Dunajska firma Granichstädt in Ko. je kupila olje po 1 K 95 vin. in je imela malo časa pozneje prodala po 7 K 30 vin. Eden kupcev je napravil ovadbo. Izkazalo se je, da je firma Granichstädt sama pri tej eni kupčiji zaslužila — 50.049 kron. Sodišče je toženega solastnika te firme obsodilo na 5000 K, višje sodišče pa je zvišalo kazen na 10.000 K. Dalje se stvari ni preiskovalo, dasi bi se iz trgovskih knjig te firme lahko dokazalo, da je izvršila vse polno takih oteruških slučajev in znašala njem dobički več milijonov.

— **Amerika bogati.** Amerika ni le zaslužila ogromne milijone s preskrbo vojnega materiala evropskim državam, ampak po vojni je profitirala tudi vsa druga njena produkcija. Glasom »Matina« je samo v prvih dveh letih vojne izvozila pridelkov, rudnin, strojev, moke, živine, čevljev, kož, usnja itd. za 13.669 milijonov dolarjev več kakor leto pred vojno. Le pri tem večjem izvozu je po računu imenovanega lista zaslužila čistega 5000 milijonov dolarjev. Tako bogati Amerika, Evropa pa obubožava!

— **Rabindranath Tagore,** znameniti indijski pesnik, ki je bil lani odlikovan z Nobelovim darilom, je v San Franciscu v Ameriki komaj utekel smrti. V tem mestu živi mnogo indijskih revolucionarjev in obsojajo Rabindranatha Tagora, ker je zastopnik staroindijske filozofije, učeče nepopustnost in ljubezen do bližnjega. Dokler je Tagore v Ameriki učil samo o indijski literaturi, se niso revolucionarji nič preveč zanj zanimali. A ker je predaval tudi o indijski politiki in zagovarjal Angleže, so mu začeli revolucionarji delati težave. Na potu v dvorano, kjer je hotel Tagore predavati, so ga revolucionarji napadli z noži. Pod varstvom policije je prišel končno v dvorano, a še med predavanjem so ga morali ščititi redarji. Po končanem predavanju je nastal v dvorani strahovit škandal. Tagore je moral skrivaj pobegniti iz poslopja in je še tisto noč zapustil Ameriko.

— **Dan velikih bitk.** »Daily Chronicle« piše da igra nedelja v zgodovini velikih vojn veliko vlogo. Posebno važna je bila velikonočna nedelja l. 1512., ko so se pri Ravenni na Laškem bile francoske, španske in papeške armade. Velevažni zmagi so izvajali bojevniki iz Yorka na nedeljo dne 29. marca l. 1461. in na velikonočno nedeljo leta 1471. Tudi v mnogih drugih vojnah je bila nedelja odločilna. Omeniti je le bitko pri Waterloo-u. Ta je bila v nedeljo 18. junija 1814 in je v njej bil poražen cesar Napoleon I. Njegova država, velikanska po moči in obsegu, se je v tej eni bitki podrla in Francija je postala manjša, kakor je bila pred francosko revolucijo. Napoleon sam pa je izgubil krono in je moral v poniževalno pregnanstvo na otok Sv. Helen. Se poraženemu, ponižanemu in bolnemu so njegovi angleški stražarji dali čutiti svoje sovražstvo.

— **Lloyd-George.** O novem angleškem ministrskem predsedniku je čitati vsakovrstne čenčarje in zato ne bo neumestno, če povemo nekaj malega o njem. Življensko načelo Lloyd-Georgea je: Če sem odgovoren, hočem tudi voditi; nikdar nečem biti odgovoren za nekaj, česar sam ne vodim. Lloyd-George je znan po svoji zmožnosti, poravnati nastala nasprotja. Kjer je bil on udeležen, se nasprotja niso nikoli poostrišla do preprirov. Kot poslanec je bil velik nasprotnik veleposestnikov in gosposke zbornice in se je boril za homerule, to je za avtonomijo vseh pokrajin, kjer to ljudstvo zahteva. Ko je postal prvič minister, je dosegel narodno zavarovanje. Na borzi in v aristokratskih krogih so ga preklinjali, narod ga je začel občudovati. Postopal je glede denarne krize, provzročene po vojni, tako, da so ga finančniki proglasili za največjega finančnega ministra, kar jih je imela Angleška in nastopili so srdito proti vladi, ko je Lloyd-Georgea imenovala za municijskega ministra. In delavci in tovarnarji so vpili, ko je Lloyd-George popustil municijsko ministrstvo ter postal vojni minister. Zdal je Lloyd-George ministrski predsednik. Začel je svojo kariero kot majhen advokat; spadal je v »nižjo kategorijo juristov«, katere privatniki na Angleškem niso priznani za prave gentlemane. Zdal je načelnik osrednje vlade velikega angleškega imperija in najpopularnejši mož svojega naroda.

— **Glavna skušnja za kronanje v Budimpešti l. 1867.** Za kronanje ogrskega kralja je predpisan natančen ceremonijel, ki se ga ni lahko držati, ker obsega vse polno posamičnosti. Ko je bil blagopokojni cesar Franc Jožef I. leta 1867. kronan za ogrskega kralja, so na njegov ukaz priredili nekako generalno skušnjo. Mošter ceremonij je prečital odstavek za odstavek dotičnih predpisov, nakar so bila izvršena dotična dejanja. Marsikaj je bilo treba ponoviti. Prav zabaven intermezzo se je zgodil pri poskusu za kronanje cesarice kraljice. Takratni vespriski škof Ranolder bi bil moral izvršiti kronanje, a v odločilnem trenutku je bil vse pozabil, kar se je bil naučil, prišel je v največjo zadrego, se obračal sem in tam in ni vedel, kaj naj stori. Cesarica sama in mošter ceremonij sta škofu šepetaje dopovedovala, kako in kaj: a vsaka beseda je starega gospoda le še bolj zmešala. Končno je prišel cesar sam škofu na pomoč

in ga s prijaznimi besedami podučil, kaj naj stori. Skušnja je potem dobro iztekla. Za rajnkega cesarja za kronanje samo ni bilo tako kratkočasno, kakor glavna skušnja. Pomisliti je treba, da je moral cele ure imeti na glavi težko krono, da je bil ognjen z jako težkim zlatom pretkanim plaščem, da je moral držati v rokah mogoten meč ter jezdit po izredno strmi poti s hriba v Budo nizdol do mosta, ki vodi čez Donavo v Pešto. Cesar Karel ne bo jezdit po tem hribu navzdol in mu bo ceremonija kronanja s tem nekoliko olajšana.

Darila.

— **Za prehranjevanje ubogih rodbin ljubljanskih** izročili so mestnemu magistratu: g. Ferdinand Gruška, trgovec, 500 K; g. Alojzji Persche, trgovec, 200 K; in upravnistvo »Slovenskega Naroda« 100 K.

— **Dijaškemu podpornemu društvu »Domovini«** poklonil je g. Ferdinand Gruška, trgovec v Ljubljani, 500 K, za prehranjevanje ubogih dijakov.

— **Darilo.** Ga. Margareta pl. Kern, soproga poveljnika karantenske štacije za vojne vjetnike na ljubljanskem gradu, izročila je županstvu skupno s svojim g. soprogom svoto 500 kron. v krist vsled vojne obubožanim ali osirotelim ljubljancem.

— **Za Rdeči križ.** Gosp. Nikolaj vitez pl. Gutmannsthal je daroval znesek 30 K za Rdeči križ namesto venca za umrlega gosp. višjega zdravstvenega svetnika, primarija dr. E. Bocka. — Isti je daroval za Rdeči križ izkupiček za razglednice v znesku 140 kron.

— **Darilo mesto venca.** G. Gustav del Cott, predsednik deželnega pomožnega društva Rdečega križa za Kranjsko, je daroval namesto venca za umrlega gosp. višje zdravstvenega svetnika, primarija dr. Emil Bocka, znesek 20 K za oslepele vojake.

— **Darilo mesto venca.** Gospod in gospa Paul Seemann sta darovala namesto venca na krsto umrlega gosпода višjega medicinskega svetnika dr. Emila Bocka znesek 50 K za v vojni oslepele vojake.

— **Rdeči križ.** Gosposočna Katarina pl. Konschegg je darovala mesto venca za umrlega brata, polkovnika Avgusta pl. Konschegg Rdečemu križu 20 kron.

— **Tretji božič na bojišču.** V prid božični akciji za kranjske vojaše na bojišču so c. kr. deželnemu predsedništvu za Kranjsko nadalje vposlali sledeče darove: dr. Franc Dergane v Ljubljani, 50 K; Ivan Ogrin, veleposestnik na Laverci, 50 K; župni uradi: Smihel pri Novem mestu 72 kron 68 vin., Križ pri Trzinu 40 kron, Gor. Logatec 17 K; Fran Majdič, veleposestnik in posestnik umetnih mlinov na Viru, 50 K; šolsko vodstvo Vrh sv. Treh kraljev 5 K; zasebna trgovska šola Arthur Mahr, zbirka notranjih gojencev, 100 K; tvrdka P. Majdič, Jarše - Mengeš, 200 K, in sicer za božičnico kranjskim vojakom na bojišču 100 K in za vdove in sirote padlih kranjskih vojakov 100 K; nadžupni urad v Moravčah 30 K; župni urad na Trebelnem 34 K; župni urad v Bohinjski Beli 20 K; Valentin Mavčič, župnik v Železniku, 134 K; šolsko vodstvo v Št. Vidu nad Ljubljano 7 K; Ignacij Obrštar, ekspozit Zdihoval, p. Mozeli, 21 K; župni urad v Ivanu 15 K 86 vin.; Janko Barle, župnik pri Sv. Jakobu v Ljubljani, 70 K; knezoškofijski ordinarijat, zbirka župnih uradov: v Metliki 100 K, na Ježici 12 K, v Preserju 40 K, na Bledu 60 K, v Sostrem 10 K, v Besnici 20 K in v Gotenici 61 K 53 vin., skupaj 303 K 53 vin.; Fani Jaklič v Ljubljani 30 K; Filharmonična družba v Ljubljani, čisti dohodek II. koncerta dne 13. decembra 1916 92 K 70 v; okrajno glavarstvo v Kočevju, zbirka župnih uradov: Fara 55 K 24 vin., Banjaloka 50 K, Stari trg 83 K, Mozeli 50 K, Dolenjavas 25 K, Osivnica 15 K, in občin: Črni potok 30 K 10 v, Srednja vas 279 K 64 vin., Hinterberg 69 K 30 vin., Lienfeld 119 K 90 vin., Koče 6 K, Banjaloka 66 K, Unterlag 10 K, skupaj 859 K 18 vin.; župni urad v Višnji gori 50 K; župni urad v Domžalah 50 K; županstvo Rudnik 40 K; Anton in Terezija Tonec, kavarna »Evropa« v Ljubljani, 50 kron.

— **Za božičnico vdovam in sirotam kranjskih junakov** so darovali: Centrala c. kr. vojaškega zaklada za vojne vdove in sirote na Dunaju 5000 K; deželni odbor kranjski 5000 K; deželni glavar dr. Ivan Suteršič 100 K; ravnatelj dež. uradov Mat. Zamiča 10 K; dr. Albin Suyer s soprogom 50 K; Fani Jaklič 40 K; Mavro Fürst, trgovec v Ljubljani, 100 K; Valerija Fantini, roj. baronica Helversen von Helversheim 10 K; Edvard Fantini, zastopnik tvrdke »Georg. Schicht«, 16 K; Franc Berlec, Kandija, 1 K 20 vin.; dr. Karel Schmidinger, notar v Ljubljani, 20 K; osobje tvrdke

Franc Stupica v Ljubljani 50 K; neimenovani 40 K. Vsem blagim darovalcem bodi izrečena presrečna zahvala. Naj bi se našlo še obilo posnemalcev! — Darove sprejema Deželna blagajna v Ljubljani kot centrala, razen tega pa tudi vsi župni uradi in županstva na Kranjskem ter uredništva v Ljubljani izhajajočih dnevnikov. — Odbor za vojne sirote.

Za Avstrijsko zvezo za boj proti tuberkulozi so bili darovani tudi iz Kranjske ponovno znatni doneski in sicer: Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani 200 K; Jožef Zidar v Ljubljani 100 K; Hranilnica in posojilnica v Zatičini 100 K, okrajna bolniška blagajna v Ljubljani 50 K; Alojzij Persche v Ljubljani 50 K; Meščanska korporacija v Kamniku 50 K; »Balkan«, šped. in kom. deln. družba v Ljubljani, 30 K; Jožef Brus v Logatcu 20 K; Ivan Košenina v Ljubljani 15 K; Anton Luckmann v Ljubljani 10 K; Jožef Steinberger v Mengšu 10 K; Ključavničarska zadruga v Ljubljani 10 K; Adolf Mikusch v Ljubljani 10 K; Andrej Modic v Rakeku 10 K; Jožef Fabiani v Ljubljani 10 K; Peter Šterk v Ljubljani 7 K 50 v in vrh tega številni manjši darovi.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Kontoristinja

z večletno prakso zmožna knjigovodstva, strojepisa in sploh vseh pisarniških del, želi službo premeniti.

Ponudbe pod »Kontoristinja 10/4218« na uprav. »Slov. Narod«.

Gostilna

„Pošta“ na Jesenicah, Gorenjsko, v obližju farne cerkve in vojašnice, dobro obiskovana, se z 18. aprilom 1917 da v najem. Pojasnila daje lastnik Al. Schrey, Jesenice. 4214

Izurnjeno uradnico

(stenografino) sprejme dr. R. Pipuš, odvetnik v Mariboru. 4181

Mirni gospod 1870 bojiše

stanovanje

za takoj ali poznejši termin, če mogoče v sredini mesta. Za ceno ne gleda. Ponudbe na uprav. »Slov. Narod« pod »Mirni gospod 4219«.

Sprejme se dobro izvežban, samostojen

STROJNIK

ki je izučen ključavničar, in se razume tudi na električne napeljave. Vstop lahko takoj, plača dobra. Ponudbe pod »Strojnik 4201« na upravništvo »Slov. Narod«.

Sprejem prodajalko

v trgovino z mešanim blagom na deželi, boljše moči imajo prednost.

Ponudbe na uprav. »Slov. Narod« z zahtevo plače pod »št. 1917/4220«.

Spretna, izkušena defektarka

za takojšen vstop v lekarno v Stubiici se išče. Ponudbe na E. V. Feller, Zagreb, Jurjevska ul. 31, Hrvaško.

Odvetniškega koncipijenta

sprejemem v svojo pisarno. Prijave na 4216

dr. Fran Novak, advokat v Ljubljani.

Dve elegantne mebelovani

S O B I

s posebnim vzhodom, za 2-3 osebe boljše obitelji, se takoj oddajo. 4221

Kje, pove uprav. »Slov. Narod«.

Sprejme se

: izurnjena prodajalka :

na špecerijško blago z dolgoletnim izkušenjem. — Jos. Rajšter, trgovina, Šestani pri Celju. 4217

Moje so lep, modern

lokal

na prometnem prostoru, ki meri najmanj 6 m v kvadratu eventualno pritično stanovanje. — Ponudbe pod »Nove vodjote/3840« na upravništvo »Slov. Narod«. 384

Zamaške

nove in stare, kupi vsake množine tvrdika »Ljubljanska industrija probkoviha zamaškov JELAČIN & Co Ljubljana. 2925

Korespondentinjo

zmožno slovenskega in nemškega jezika ter strojeopisa in

knjigovodkinjo

se sprejme proti dobri plači v valetrovini. Ponudbe se pošlji pod 1916/24170 na upr. Slovenskega Naroda.

Gospodična

Eva Mlekuš

iz Gorice se prosi, da se javi bratranca z juga.

500 kron!

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin Rila balzam ne odpravi v 3 dneh brez bolečin vaših kurjih oči, bradavic, obličnic. Cena lončku z jamstvenim pismom 1.50 K, 3 lončki K 4.—, 6 lončkov K 6.50. Na stotine zahvalnih pism in priznanj. Komeny, — Kočice (Kassa) i Postfach 12 24, Ograka. 3663

Važno za ljudi, ki imajo sorodnike v Ameriki!

Kdor hoče stopiti s svojimi sorodniki v Ameriki v dotiko radi denarnih podpor in pisem, naj napiše kratko pismo v nemškem jeziku, tiče se samo rodinskih razmer, ki ne sme obsegati nič političnega ali kar vojno zadeva. Naslov svojih sorodnikov naj napiše na kuverto, v drugo kuverto na vstake svoje pismo in nanjo napiše natančen naslov in ime odposilatelja ter vse kup odpošlje na sledečo adresu: Henry C. Zaro, per Adr. Zentral-Sparkasse der Gemeinde Wien, Wien I., Wipplingerstr. 8. Nestransko in premo frankirano pismo se ne sprejme.

Najedličnejša

darila za božič!

Indijske, perzijske ter orientalske preproge se prodajajo vsak dan v hotelu „pri Maliču“

II. nadstropje.

Samo pristni antični kom di.

!Šivalni stroji!

„Singer“ in „Kaiser“ s podolgastrim, okroglim čolnikom, Central-Bobbin za dom in rokodelstvo se kupijo najbolje in najceneje pri firmi

A. WEISSBERG, tvorniška zaloga

Dunaj II., Untere Donaustrasse 23/III.

Hitro razpošiljanje na vse železniške postaje. — Cenovniki v slovenskem jeziku zastoj. 2886

RAZGLAS.

Dne 2. januarja 1917 ob 10. uri dopoldne se bo vrtilo v deželnem dvorcu (Kongresni trg) XXIX. žrebanje obveznic 4% deželnega posojila vojvodine Kranjske.

Deželni odbor kranjski.

V Ljubljani dne 20. decembra 1916.

2 litra namiznega olja za K 2'40

si na najpreprostejši način brez nadaljnjih stroškov pripraviš, če kupiš zavitek

izbranega prvovrstnega islandskega mahu za K 2'40.

Za različne solate (zeljate, krompirjeve, fižolove mešane itd.) je to olje okusnejše od drugega jedilnega olja in zato v porabi že skoro v vseh restavracijah in hotelih. Isto ima tudi blagodejen vpliv na človeški organizem, ker pospešuje prebavljanje in se zato uporablja mnogo v zdravilstvu.

Posamezni zavitek velja po pošti poslan K 280, jamči se samo za rekomandirano pošiljatev, ki velja 25 vin. več.

M. Špenko, prodaja moke in »Islandskega mahu« v Ljubljani, Kopitarjeva ulica, nasproti »Kato. tiskarne«, za ljubljanske odjemalce odprto vsak delavnik od 8.—11. ure dopoldne.

PRVA KRANJSKA MEDICINALNA DROGERIJA

parfumerija, fotografična manufaktura itd.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.

Ustanovljena leta 1897.

Anton Kanc

Ljubljana, Zidovska ulica 1.

Ceniki na razpolago. Ceniki na razpolago.

V vojno odhajajoči

ne zabite na najvažnejšo oskrbo, na sklenitev vojnega življenjskega zavarovanja za dobo 1 leta.

Zavarovanje velja za vsak slučaj smrti, tedaj tudi za smrt v vojni ali na posledicah taiste. — Zdravniške preiskave ni potreba. Že na bojnem polju se nahajajoči sklenejo lahko zavarovanje od tam. — Ravno tako lahko zavarujejo sorodniki svoje, upniki svoje dolžnike brez vednosti in privolenja taistih.

Družba sklepa pa tudi navadna življenjska zavarovanja, v kojih je vojna nevarnost brez vsakotne doklade k običajni premiji v polnem obsegu všteta.

Končno sklepa družba tudi vojna nevarna zavarovanja za dobo 1 leta za slučaj v vojni pridobljenih nezgod ali bolezni.

Brezplačna in takojšnja pojasnila daje:

Generalni zastop c. kr. priv. zavarovalne družbe

„AVSTRIJSKI FENIKS“

v Ljubljani, Sodna ulica št. 1.

Najboljša darila za božič in novo leto so:

„TURUL“ čevlji

kateri vsled trpežnosti in lepe oblike vsakega razveselo.

Najnižje cene na trgu.

Za deco čevlji z lesenimi podplati!

Ljubljana H. Seljak Prešernova ul. 52

Zahvala.

Povodom prebriske izgube naše iskreno ljubljene, dobre matere, ozir. stare matere, tašče, svakinje, sestre in tete, gospe

Josipine Praprotnik

trgovčeve vdove

izrekamo tem potom vsem svojo najiskrenejšo zahvalo za izkazano sočutje.

Posebno hvalo dolgujemo tistim, ki so količkaj pripomogli, da se je prepeljava predragega trupla v redu izvršila.

LJUBLJANA-LOKEV, dne 21. decembra 1916.

Žalujoči ostali.

! MIA MAY !

jutri v petek in v soboto

v KINO CENTRAL v deželnem gledališču

v poldejski prekrasni drami

„MEGLA IN SOLNCE“.

Danes v četrti zadnjikrat velika senzacna detektivska drama z Einar Zangenbergom:

„Mrtva dežela“.

SIROLIN“Roche“

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju, lažje je obvladati se boleznijo, nego jo zdraviti.

2. Osebe s kroničnim kašljem bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.

3. Vdusljivi, katerim Sirolin znano olajša naduha.

4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vplivom na splošni počutek.

Šolske

: potrebščine :

priporočila

NARODNA KNJIGARNA v Ljubljani.

Realčni abiturijent

želi vstopiti v službo pri neki banki, večjem trgovskem podjetju ali drugod. 4166
Naslov pove upravn. »Slov. Narod«.

„Krasne božične kolekcije“

piškote itd. prodaja na debelo in drobno
slastičarna v Sodni ulici št. 1.

Karel Kumar, Pogačarjev trg,
Ljubljana.

Priporočam slav. občinstvu tu in na
deželi svojo zalogo

čebule, česna

in
LIMON.

Stanovanje in hrano išče

mirna civilizirana gospodinja od trgovine k
boljši družini. Ponudbe na upravnštvo »Sl.
Naroda« pod »Anica« 4199.

: Kupi se dobro ohranjen :

PIANINO.

Naslov pove upravn. »Slov. Narod«.
4159

F. BATJEL, Ljubljana,

Stari trg št. 28 (prej v Gorici)

vključno priporoča svojo novo zalogo
dvokoles, šivalnih strojev,
gramofonov, žepnih električnih
svetilk in vedno sveže baterije.

Pismena naročila se takoj izvrše.
3878

Pianine, glasovirje, Orche-
strione, električne glasovirje.

S. KMETETZ

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica št. 26.

1 liter izvrstnega jedilnega olja za 1 K

si lahko naredi vsak sam iz mojega edino pravega in najbolj priporočljivega

Caraghee „Morskega mahu“

s priloženimi dodatki in z natančnim navodilom. — Opozarjam pa cenjene
moje odjemalce, da se prodaja različnih vrst mahu in drugih podobnih reči
za napravo olja. — Iz mojega

Caraghee „Morskega mahu“

in po mojem natančnem navodilu napravljeno olje se ne loči nič od pravega
olja ter se obdrži več tednov. Na stotine priporočilnih pisem vsakemu na raz-
pologo. — Po pošti se pošilja najmanj 6 zavrtkov.

Razpošiljalnica Ivan Urek, Ljubljana št. 6, Mestni trg 13.

**Zaupno
blago!**

**V pari prano in brezkalno
posteljno perje in puh**

priporoča trgovina s posteljnino perjem in puhom

C. J. HAMANN

Ljubljana, Mestni trg št. 8.

Ustanovljena 1866.

POZOR! Nereclna konkurenca prinaša na trg za nizke
cene napol ali nič očisteno blago. Tega perja se drže
pogosto ostanki mesa in nesnaga, ki zvišuje težo ter
blateno pripomore, da se razvijejo ličinke in molji.

Prazne vreče

vseh vrst in v vsaki množini kupuje
vedno ter plačuje naidražje

trgovska tvrdka

J. Kušlan, Kranj, Gorenjsko.

3729

Milo za pranje!

dobro blago v originalnih za-
bojnih a ca. 60 do 75 kg tovar-
niška teža, dalje:

kisovo kislino 80%,

slivovko,
tropinovec

in

4129

rum,

odda po najnižji ceni, dokler
traja zaloga, tvrdka

A. KUSLAN, Ljubljana,
Karlovska cesta št. 15.

Iskatom sta naprosaj tudi dva

KOLESA

(bicikla).

MAGISTER

ali

ASISTENT

(gospod ali dama)

za takojšen vstop v le-
karstvo v

Stabici

se išče.

Ponudbe na:

€ V. Feiler v Zagrebu

Jurjevska ul. 31, Hrvaško.

Orehov les : kostanjev les

v deblih

v polenih in deblih

kupim vsako vagonsko množino po najvišji dnevni ceni

J. Pogačnik, Ljubljana, Mar. Terezije cesta 13.

Pozor! Božič 1916.

Usojam si p. t. odjemalce opozoriti na svojo
znano največjo in rečno zalogo draguljev,
zlata in srebra, kakor tudi na ure in bronce
vseh vrst.

:: Nikako komisijonsko blago, zato po zelo ::
ugodnih cenah.

Blagovolite se o tem prepričati!

JOS. EBERLE, Mestni trg 17.

Brez pomisleka!!

Jos. Petelinca

šivalni stroji

nejlepše in česu najprimernejše

božično in novoletno darilo.

Ti stroji znamke »Gritzner« in »Afrana« so najboljše sedanosti,
šivajo, vežejo (štikajo), krpaio (mašijo) perilo in nogavice, ter imajo
10 letno pismeno garancijo, krogliččen brezšumen tek ter
biseri ubod. Vedno v zalogi priprave in luxus opreme, ter stroje
najnovejših sistemov. Cene še stare in zmerne. Pouk v ravnanju z
strojem kot tudi umetno vezenje, krpanje ter šivanje z aparati vsak
čas in povsod brezplačen. 4194

Čim preje kupiš, ceneje kupiš in dobro le:
v Ljubljani, Sv. Petra nasip št. 7

blizu frančiškanskega mostu, levo ob vodi, 3. hiša pri

Jos. Petelinc.

Dostava strojev takoj.

JADRANSKA BANKA

Delniška glavica: K 8,000.000.—.

PODRUŽNICA LJUBLJANA.

Rezerve: okrog K 1,000.000.—.

SPREJEMA: Vloge na kratkoročno in jih obrestuje po čistih 4%.
Vloge na tekoči in kiro račun proti najugodnejšemu
obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na mora-
torij. Rentni davek plača banka iz svojega.

KUPEJE IN PRODAJA: Devize, valute, vrednostne papirje itd. in srečke
c. kr. razredne loterije.

Centrala:

Trst.

Podružnice:

Dobrova

Bunaj

Kotar

Metković

Opuzja

Spiljet

Šibenik

Zadar

ESKONTA: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

VEDAJA: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

DAJE PREDUJME: na blago, ležeče v javnih skladiščih.

PREVZEMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: **JADRANSKA.**

10

Telefon št. 257.